

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, LAPKRIČIO – NOVEMBER 23, 2019 • Vol. CX NR. 138

Kaina 2 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-22-2019



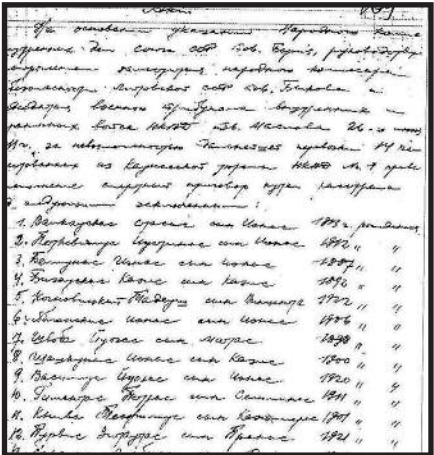
Sukilėlių laidotuvės: atiduota šimtametė skola

150 metų ant Gedimino kalno užkasti gulėję 1863–1864 m. sukilimo vadai ir dalyviai pagaliau sulaukė dienos, kai juos į amžinojo poilsio vietą garbingoje vietoje – Rasų kapinių koplyčioje – lydi Lietuvos ir Lenkijos garbės sargybos kuopų kariai. – 2 psl.

ŠIAME NUMERYJE:



Ir vienas lauke – karys:
lietuviai siekia teismo
M. Gorbačioviui – 3 psl.



Apie istorijos klastojimą ir Lietuvos
šmeižimą – 11 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.



Atlantos oro uoste eglutės puošėjos (iš k.) A. Jegiella ir Š. Stankevičienė.



Midway oro uoste sutuoktiniai Patty ir Randy Harris, prieš išskrisdami į Floridą, nusifotografavo prie dar tebepuošiamos eglutės. Virginijos Petrauskienės nuotr.

Keleivius išlydi lietuviškai papuoštos eglės

Kalėdinių eglių metas prasideda: šią savaitę lietuviškai šiaudinuokais padabintos eglutės visu gražumu nušvito ne vienoje valstijoje. Jau šią savaitę lėktuvais keliaujantys žmonės gali pasidžiaugti lietuviškai padabintomis kalėdinėmis eglutėmis Atlantos Hartsfield-Jackson, Čikagos O'Hare ir Midway tarptautiniuose oro uostuose.

Atlantoje lietuviška eglutė buvo papuošta vaikiško meno šedevrais – popieriniais angeliukais, kuriuos sukūrė „Saulės“ lituanistinės mokyklos mokinukai. Eglutę parūpino garbės konsulė Atlantoje Roma Kličius, ją puošė šio miesto Lietuvių Bendruomenės narės Šarūnė Stankevičienė ir Audronė Jagiella.

– 5 psl.

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

GANYTOJO ŽODIS

Nukryžiuotas Karalius

KARDINOLAS
SIGITAS TAMKEVIČIUS

Paskutinį liturginių metų sekmadienį švenčiame Kristaus Karaliaus šventę, ir mūsų dėmesys kreipiamas į tą, apie kurį apaštalas Paulius rašo: *Jis yra neregimojo Dievo atvaizdas, visos kūrinijos pirmgimis, nes jame sukurta visa, kas yra danguje ir žemėje, kas regima ir neregima, ar tai sostai, ar viešpatystės, ar kunigaikštystės ar galybės, – visa sukurta per jį ir jam. Jis yra pirma visų daiktų ir visa juo laikosi* (Kol 1, 15–17).

Jėzus kaip karalius viešpatauja ne kovodamas, bet mirdamas už žmonių nuodėmės ant kryžiaus. Evangelistas Lukas mums pristato Kristų Karalių, sėdintį ne soste, bet prikalta prie kryžiaus. Jėzus pasmerktas ir nukryžiuotas. Karaliaus pavaldiniai – žmonės stebi, kaip jų Karalius nukryžiuojamas. Visa tai jiems yra tik spektaklis ir nieko daugiau, nes ano meto žmonės buvo matę ne vieną nukryžiuotą ir su žiaurumu apsipratę. Neabejotina, kad minioje buvo žmonių, kurie Jėzaus gailėjo, bet netrū-

ko ir tokių, kurie džiūgavo, nes pašalintas jų sąžinių drumstėjas, kvietęs daryti atgailą ir keisti gyvenimą. Minia nepakenčia sąžinės budintųjų; ji vertina tik populistus, kurie palieka teisę patiems žmonėms spręsti, kas moralu ir kas ne.

Arčiausiai nukryžiuoto Jėzaus budėjo kareiviai ir tyčiojosi iš jo: „Jei tu žydų karalius – gelbėkis pats!“ Svetimšalius kareivius galima suprasti: jų akyse Jėzus buvo atstovas tautos, kurią romėnai niekino ir kurios šiek tiek prisibijojo, kad kartais ji nesukiltų prieš pavergėjus.

Siekdami Jėzų labiau suniekinti, šalia jo nukryžiavo du nusikaltėlius. Vienas iš piktadarių ižeidinėjo Jėzų: „Argi tu ne Mesijas? Išgelbėk save ir mus!“ Žmogus gali būti taip pavergtas nuodėmės, kad net mirties akivaizdoje lieka aklas ir ižeidinėja nekaltai kenčiantįjį. Šis nusikaltėlis galėjo būti išgelbėtas – jam reikėjo tik nusizeminti ir pripažinti savo kaltę.

Niūrų Golotos vaizdą nušviečia gerasis piktadarys, kuris pripažinęs savo kaltę prašė Jėzaus bent prisiminti jį, kai nueis į savo karalystę. Ši scena yra pati svarbiausia: Jėzus Kristus viešpatauja ir patraukia žmones savo

gailestingumu. Jis viešpatauja ne kaip galią turintis valdovas, bet tiesia kelią į žmonių širdis meile ir gailestingumu.

Mūsų dienų didžiausia bėda yra pykčiai, kaltinimai ir tarpusavio susipriešinimas. Tai nieko gero Lietuvos ateičiai nežadanti situacija, ir niekas nepateikia recepto, koku būdu galėtume šią pragaištingą situaciją pakeisti.

Tačiau yra vaistas, kuris gali visuomenę išgydyti, ir jį skelbia prie kryžiaus prikaltas Kristus Karalius. Tas vaistas – tai Dievo gailestingumas, kviečiantis mus, šio Karaliaus sekėjus, persiimti gailestingumu ir tapti jo nėšėjais į mūsų dienų visuomenę. Mes visi esame nuodėmės sužeisti ir reikalingi dieviškojo Gydytojo pagalbos. Sužeisti tie, kurie kentėjo okupacijos metais ar tapo aukomis laukinio kapitalizmo metais, bet ne mažiau sužeisti ir tie, kurie buvo tironai ir gyvena pamynę tiesą, teisingumą ir meilę. Visus gali išgydyti gailestingoji Dievo meilė, jeigu į ją atsigręš, kaip ant Golotos, nuolankiai išpažindamas savo kaltę, atsigręžė nukryžiuotas piktadarys.

Ištikimas ėjimas Kristaus Karaliaus pėdomis negarantuoja saugaus



gyvenimo. Jėzus aiškiai pasakė: „Jie persekiojo mane, persekios ir jus.“ Dvidešimtas amžius matė didžiausių tikinčiųjų persekiojimų Sovietų Sąjungoje, Meksikoje, Ispanijoje, Kinijoje, Korejoje, Vietname, Kambodžoje ir kitose valstybėse. Mūsų amžius netapo geresnis.

Maldaukime Kristų Karalių, kad į mūsų Tėvynę, į mūsų šeimas ir į kiekvieno mūsų širdį ateitų jo karalystė – tiesos, teisingumo, meilės ir taikos karalystė.

LAIŠKAI

PAŽINTIS SU INDĖNAIS

Skaitant A. Vaškevičiaus išsamų reportažą apie Amerikos indėnų keliaujančią foto parodą Lietuvoj (DRAUGAS, lapkr. 9 d.), prisiminiau savo pirmą susitikimą su tikrais Amerikos indėnais. Tas buvo 1954 m. pradžioj, garsioj (tais laikais gan baisioj) Amerikos marinų naujokų apmokymo bazėje (boot camp), San Diego. Mano kuopoj buvo du vyrukai: Tapia ir Zapa-ta. Jų pavardės skamba ispaniškai, bet jie buvo grynakraujai Hopi genties indėnai: žemo ūgio, lengvo svorio, šviesiai bronzinės spalvos. Mane labai



nustebino tas, kad jie beveik angliškai nemokėjo! Namuose ir mokykloj – vien Hopi kalba. Angliškai pramoko patys. Šiaip buvo draugiški, bet tylūs. Visus pratimus ir rikiuotę puikiai atlikdavo. Niekad nesiskųsdavo ir nesi-keikdavo; atlaikydavo visus rikiuotės instruktoriaus (drill instructor) psichologinius ir net fizinius smūgius. Antrojo pasaulinio karo metu Amerikos marinai specialiai verbavo Hopi ir Navažo genties indėnus (code talkers). Pacifiko fronte jie per lauko telefonus perduodavo žinias ir įsaky-mus indėnų kalba, taip kad priešas (ja-ponai) ėjo iš proto bandydami iššifruoti tą negirdėtą kodą.

Amerikos indėnai.

Darbe buvau susipažinęs su vienu afro-amerikiečiu, kuris 1944–45 m. kovojo Prancūzijoje, Belgijoje ir Vokietijoje. Jo segreguotam šarvuotųjų dalinyje buvo keli, kaip ir jis pats, labai šviesios spalvos, beveik europietiškę bruožų karių. Jie tyčia susitarę vietiniams sakydavo, kad jie Amerikos indėnai. O šie, tikrų indėnų nematę, jais be išimties patikėdavo!

R. John Rapšys
Chicago, IL

Laiškų ir nuomonių kalbos stiliaus
redakcija netaiso

Sukilėlių laidotuvės: atiduota šimtametė skola



LRT.It nuotr.

Atkelta iš 1 psl.

Lapkričio 22-ąją, Lietuvos kariuomenės dienos išvakarėse, Vilniuje vyko 1863–1864 m. sukilimo vadų Zigmanto Sierakausko ir Konstantino Kalinausko bei dar 18-os sukilimo dalyvių, kurių palaikai rasti Gedimino kalne, valstybinių laidotuvių ceremonija.

Valstybinėse laidotuvėse už valstybę kovojusiems didvyriams pagarbą atidavė ir valstybių vadovai bei eiliniai lietuviai, lenkai, baltarusiai. Vilniaus arkikatedroje skambėjo garsusis šūkis „Už mūsų ir jūsų laisvę“.

Laidotuvėse dalyvavo Lietuvos, Lenkijos prezidentai, svečiai iš Ukrainos, Baltarusijos, Latvijos. Išskilmės tiesiogiai buvo transliuojamos ir Lenkijos televizijos.

Apie tai plačiau – antradienio „Drauge“.

DRAUGAS

(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00
JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00
[Kanada] – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)
[Lietuvą paprastu paštu] – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00
Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00
[Kanada] – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)
[Lietuvą] – metams \$70.00

Mąžindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.
Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai
sutampa su redakcijos nuomone.



Redaktorė Virginija Petrauskienė

ŠEŠTADIENIO POKALBIAI

Sausio 13-ąją žuvusiojo sūnus: M. Gorbačiovas turi atsakyti teisme

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Lapkričio pradžioje Lietuvos emocinės paramos tarnybos „Vaikų linija“ vadovas psichologijos mokslų daktaras Robertas Povilaitis buvo atskridęs iš Lietuvos į Čikagą dalyvauti tarptautinėje konferencijoje apie patyčių prevenciją. Jis apsilankė „Draugo“ redakcijoje, kur kalbėjomės visai ne apie psichologiją, o apie jo didžiules pastangas siekti istorinio teisingumo.

Lietuvoje gyvenantis dr. R. Povilaitis jau ne vienerius metus atkakliai siekia, atrodytų, beveik nepasiekiamo dalyko: kad dėl sausio 1991 metų 13-osios įvykių Lietuvoje būtų teisiamas ir tuometinis Sovietų Sąjungos vadovas Michailas Gorbačiovas. Tą visiems Lietuvos gyventojams įsimintiną dieną Televizijos bokšto šturmo metu žuvo ir buvo sužeista daug žmonių. Tarp žuvusiųjų buvo ir dr. R. Povilaičio tėvas Apolinaras Povilaitis.

Per šešerius metus kovos ir bandymo pasodinti tuometinį Sovietų Sąjungos vadovą į teisiųjų suolą R. Povilaitis parašė daugybę raštų Lietuvos generalinei prokuratūrai, net atliko beprecedentinį veiksmą: išsiuntė Nobelio taikos premijos komitetui laišką, kuriame prašė atimti M. Gorbačioviui 1990 metais skirtą garbingą premiją.

Nors atkaklus kovotojas ne kartą yra atsitenkęs į nepermušamą sieną, jis vis dar nenuleidžia rankų ir neplanuoja pasiduoti. Apie šią nelygią kovą – pokalbis su dr. R. Povilaičiu.

1991 metų sausio 13-ąją, kai Vilniuje prie televizijos bokšto žuvo jūsų tėtis, jums buvo 14 metų. Ar jau tada nusprendėte, ar subrendęs supratote, jog turite siekti, jog teisme būtų įvertinta tuometinio Sovietų Sąjungos vadovo M. Gorbačiovo atsakomybė už šiuos nusikaltimus?

Noras pradėti rimtai gilintis į Sausio 13-osios bylą



Dr. R. Povilaitis apsilankė „Draugo“ redakcijoje.

V. Petrauskienės nuotr.

kilo prieš kokių 6 metus. Kodėl? Sunku pasakyti, matyt, atėjo toks laikas. Aišku, aš matydavau pranešimų žiniasklaidoje apie tai, kaip vyksta šių įvykių tyrimas. Mačiau, kaip byla buvo „įklimpusi“, sustojusi daugeliui metų... Vis stebėjau, kaip tas tyrimas vyko, bet paskui pradėjau ir pats labai tikslingai gilintisir domėtis. Tuomet parašiau ne vienam advokatui Vilniuje, klausdamas, ar jie galėtų padėti man susigaudyti toje byloje ir taip pat bandyti kelti klausimą dėl Michailo Gorbačiovo atsakomybės už Sausio 13-osios įvykius Lietuvoje. Nes kiek pastebėjau, kad tas klausimas dėl buvusio Sovietų Sąjungos vadovo kaltės nebuvo liečiamas. Esu labai dėkingas advokatui Albertui Butai, kuris sutiko man padėti šiuo klausimu ir jau šešerius metus dirba. Nuo to domėjimosi pradžios esame parašę daugybę raštų ir prašymų prokuratūrai, teismams. Mes ne kartą skundėme teismams prokuratūros priimtus sprendimus, taip pat teisiškai bandėme daugybę kartų kelti įvairių klausimų, susijusių su M. Gorbačiovo atsakomybe dėl tuometinių žudynių Vilniuje. Žurnalistams jis yra papasakojęs visokių neįtikėtinų istorijų, apie tai, kaip jis nieko nežinojo, miegojo... Bet jis privalo apie tai kalbėti teisme.

Mums buvo labai svarbu, kad LR generalinė prokuratūra aiškiai pasakytų, jog jie tiria, atlieka ikiteisminį tyrimą dėl M. Gorbačiovo veiksmų. Tačiau generalinė prokuratūra ne kartą

atsisakė tą daryti po mūsų siųstų daugkartinių ir primygtinių prašymų, kreipimųsi, reikalavimų...

Prokurorai M. Gorbačiovo atsakomybės klausimą yra šiek tiek nagrinėję, bet tikrai nepakankamai. Lietuvos Baudžiamajame kodekse yra toks straipsnis, kuris vadinasi „Aplaidus vado pareigų vykdymas“ – tai yra 113 (prim) straipsnis. Kai prokuratūra nurodo, kokios veikos yra tiriamos Sausio 13-osios žudynėse, tai šito straipsnio apie vado pareigų vykdymą ten niekada nebuvo ir jie kategoriškai atsisakinėjo jį įtraukti.

Ką reiškia „Aplaidus vado pareigų vykdymas“? Tai reiškia, kad tuo metu, kai dar sausio 11 dieną prasidėjo tas visas puolimas, o jis prasidėjo nuo Spaudos rūmų, bei kitų pastatų užiminių. Buvo labai kruopščiai pasiruošta, tam puolimui jie ruošėsi ne vieną mėnesį ir tas puolimas tęsėsi ne vieną valandą. Patys aktyviausi kariniai veiksmai prasidėjo sausio 11 dieną ir baigėsi 13-ąją. Ir tose operacijose dalyvavo net trijų rūšių karinės pajėgos: reguliarioji sovietų kariuomenė, vidaus kariuomenė ir specialusis Alfa būrys. Kaip visi šie veiksmai galėjo vykti be vyriausiojo karinių pajėgų vado žinios? Kaip gali kariuomenė kelias paras vykdyti karinius veiksmus, nežinant vadui? Šis klausimas iki šiol nėra atsakytas. Teismas priėmė kaltinamąjį nuosprendį 66 žmonėms, įvairaus lygio

vadams, o M. Gorbačioviui nebuvo pateikta nei kaltinimų, nei atlikta tyrimo dėl jo, kaip vyriausiojo sovietų kariuomenės vado, veiksmų. Tai yra tas klausimas, kurį su advokato pagalba bandžiau kelti ir bandžiau visokiais būdais generalinės prokuratūros prašyti, kad jie aiškiai įvardintų, jog tiria vado veiksmus. Bet jie, kaip sakiau, atsisakė tą daryti.

Kada gavote galutinį, kategorišką oficialų atsakymą laišką?

Tų atsakymų buvo ne vienas, ne du ir netrys. Per pastaruosius 6-erius metus buvo virtinė veiksmų. Todėl, kad į generalinę prokuratūrą kreipėmės ne vieną kartą. Kodėl? Gavę atsakymą, nenurimdavome, nes vos tik paaikšdavo kokių papildomų aplinkybių, tuojau pasinaudodavome atsiradusia galimybe vėl kreiptis. Naujasis pavyzdys: šią vasarą, rugpjūčio mėnesį, paaikškėjo dvi aplinkybės. Viena – kad LRT žurnalistai atvažiavę į JAV, kalbino tuometinį (dirbusį 1987–1991) Amerikos ambasadorių Sovietų Sąjungoje Jack Matlock. Žmogus, kuris tiesiogiai bendraudavo su M. Gorbačiovu, kuris 1991 metų sausio 12 iniciavo susitikimą su Borisu Jelcinu, kuris tų pačių metų sausį įteikė M. Gorbačioviui JAV prezidento George Bush laišką dėl padėties Baltijos šalyse. Šis žmogus turėjo daug informacijos ir, tikėtina, kad dar tebeturi neatskleistas. Mes paprašėme generalinės prokuratūros, kad jie pakviestų J. Matlock liudyti šioje byloje. Bet prokuratūra atsisakė. Dar viena nauja aplinkybė, apie kurią savo FB paskyroje paskelbė Lietuvoje gyvenantis dramaturgas Marius Ivaškevičius: Jis pasakė, kad prieš kurį laiką jis sutiko Norvegijos TV žurnalistą, ir šis pasakojo turėjęs privačių pokalbių su M. Gorbačiovu. Mums pasirodė, kad tai labai reikšminga informacija, todėl vėl kreipėmės į generalinę prokuratūrą, kad jie pakviestų tą norvegų žurnalistą liudyti. Prokuratūra vėl atsisakė. Mes daug kartų kreipėmės su prašymu, kad M. Gorbačioviui būtų suteiktas specialaus liudytojo statusas, kuris yra vienas žingsnis iki tokio liudytojo paskelbimo kaltinamuoju.



Istorinis kadras iš Sausio 13-osios įvykių.

Nuotr. iš interneto

Nukelta į 14 psl.

TELKINIAI

Lietuvių kalbos ir kultūros židiny Čikagos centre

PLB Lituanistikos katedros veikla 2019 metais

DAIVA LITVINSKAITĖ

Baigiantis metams norėtume supažindinti „Draugo“ skaitytojus su PLB Lituanistikos katedros, įsikūrusios University of Illinois Čikagoje (UIC), veikla.

Pradėkime nuo akivaizdžiausio katedros darbuotojų darbo – paskaitų. Šių metų pavasario semestrą buvo skaitomi trys kursai: ketvirtąjį lietuvių kalbos lygi pažengusiems ir lietuvių literatūros kursą (Lith 130) skaitė dr. Daiva Litvinskaitė; tarp studentų populiarių lietuvių kultūros kursą (Lith 115) skaitė profesorius Giedrius Subačius. Iš viso paskaitas šį semestrą lankė 34 studentai.

Rudens semestrą yra skaitomi lietuvių kalbos pirmasis kalbos lygis pradedantiesiems, lietuvių literatūros ir lietuvių kultūros kursai. Šį semestrą dėsto ir Karilė Vaitkutė. Paskaitas lanko 46 studentai.

Svarbu paminėti, kad lietuvių kalbos ir literatūros kursai yra finansuojami Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis pagal Vilniaus universiteto vykdomą projektą „Užsienio baltistikos centrų ir Lietuvos mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimo stiprinimas“. Šio projekto trukmė – 7 metai (2015–2022 m.). Nuoširdus ačiū už paramą!

Jei tik yra galimybė, į lietuvių kultūros kursą yra pakviečiami svarbūs lietuvių kultūros, istorijos ar politikos atstovai, mokslininkai. Šiais metais su studentais paskaitai ir pokalbiui apie Lietuvos praeitį ir dabartį, politiką atvyko Lietuvos Respublikos Seimo narys Vytautas Juozapaitis. Rudens semestrą PLB Lituanistikos katedroje lankėsi ir studentams paskaitą apie daugiakalbišką Vilniaus literatūros palikimą skaitė Lietuvos Respublikos kultūros ministras dr. Mindaugas Kvietkauskas.

Uždarius auditorijos duris darbas nesibaigia: vykdoma mokslinė veikla, rašomi straipsniai, skaitomi pranešimai. Profesorius Subačius šiemet dalyvavo Amerikos Lingvistikos asociacijos konferencijoje, Lietuvos Seime vykusioje konferencijoje apie Joną Jušką, o neseniai, lapkričio viduryje – XVI Pa-



Prof. Giedrius Subačius su UIC studentais ekskursijoje Čikagos skerdyklų teritorijoje.



Dr. Mindaugas Kvietkauskas skaitė paskaitą lietuvių kultūros studentams.



Renginyje „Narratives of Pluralism in Lithuania's Past and Present“, vykusiame UIC, dalyvavo poetas prof. Tomas Venclova, YIVO instituto vykdytysis direktorius Jonathan Brent, LR kultūros ministras Mindaugas Kvietkauskas ir Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky.

saulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume Kaune, kur jam buvo įteikta Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos premija už tarptautinio lygio mokslo laimėjimus ir bendradarbiavimą su Lietuva. Šia premija už aktyvią lituanistinę veiklą ir sociolingvistinius tyrimus profesorius apdovanojamas jau antrą kartą. Per paskutinįjį dešimtmetį prof. Subačius išleido dvi monografijas: *Simono Daukanto Rygos ortografija (1827–1834) ir Lietuvių kalbos ekspertai Rusijos imperijos tarnyboje: Dmitrijus Kaširinas, Zacharijus Liackis, Andrius Poidėnas*, kuriose profesorius naujoviškai žvelgia į lietuvių autorių rašybą ir jos reikšmę.

PLB Lituanistikos katedros darbuotojai taip pat yra ir mokslinių žurnalų redaktoriai: prof. Subačius yra tarptautinio mokslinio žurnalo *Archivum Lithuanicum* steigėjas ir vyriausiasis redaktorius, o

dr. Litvinskaitė yra *Lituanus* žurnalo vyriausio redaktoriaus pavaduotoja.

Litvinskaitė be kursų UIC šeštadieniais dar dėsto lietuvių kalbos kursus suaugusiems Čikagos lituanistinėje mokykloje. Šiais metais ji dėstė intensyvių kalbos kursų Dainavos stovykloje lituanistinių mokyklų mokytojų tobulinimosi kursų metu, taip pat skaitė pranešimą apie PLB Lituanistikos katedros veiklą, jos praeitį ir dabartį.

Kartu su Lietuvos Respublikos generaliniu konsulatu Čikagoje PLB Lituanistikos katedra organizavo susitikimą ir pokalbį su poetu prof. Tomu Venclova „Narratives of Pluralism in Lithuania's Past and Present“. Renginyje dalyvavo Jonathan Brent, YIVO instituto vykdytysis direktorius, LR kultūros ministras Mindaugas Kvietkauskas ir Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky.

Be oficialių renginių kiekvieną semestrą yra vedamos ekskursijos po Upton Sinclair „Džiunglės“ aprašytas Čikagos skerdyklas. Ekskursijose gali dalyvauti visi norintys.

Pabaigai norėtume priminti, kad PLB Lituanistikos katedroje studentai (ne tik UIC, bet ir iš kitų universitetų) gali laikyti lietuvių kalbos žinių įvertinimo testą. Jį išlaikius užskaitomas užsienio kalbos reikalavimas. Jeigu turite klausimų dėl šio testo, rašykite šio straipsnio autorei elektroniniu adresu dlitvi1@uic.edu.

Kitą, 2020 metų pavasario semestrą

PLB Lituanistikos katedra siūlo šiuos kursus:

Lietuvių kalba pradedantiesiems (Lith 102), 4 kreditai

Lietuvių kalba pažengusiems (Lith 104), 4 kreditai

Lietuvių kultūros kursas (Lith 115), 3 kreditai

Lietuvių literatūros kursas (Lith 130), 3 kreditai



LR kultūros ministro dr. Mindaugo Kvietkausko vizitas PLB Lituanistikos katedroje. Iš k.: Lietuvos kultūros atašė New Yorke Gražina Michnevičiūtė, kultūros ministras, patarėja bendraisiais kultūros reikalais Gabija Čepulionytė ir LR generalinio konsulato patarėja kultūros ir viešosios diplomatijos reikalams Ieva Dilytė.

Giedriaus Subačiaus nuotraukos



Už tarptautinio lygio mokslo laimėjimus ir bendradarbiavimą su Lietuva Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos skirta premija apdovanoti penki užsienyje dirbantys mokslininkai: lituanistas Giedrius Subačius, lingvistė Sandra Petraškaitė-Pabst, rašytoja Dalia Staponkutė, genetikė Lina Basel-Salmon ir medikas mokslininkas Rytis Prekeris. Viduryje stovi švietimo, mokslo ir sporto ministras Algirdas Monkevičius. Jono Petronio nuotr.



Iš močiutės išmokusi kepti „Napoleoną“ Daina Siliūnaitė (k.) surengė smagią torto kepimo pamoką kitoms šeiminkėms. Dr. Aro Žliobos ir Mary Kriauciunas nuotraukos

„Saulutės“ NAPOLEONAS

INDRĖ TIJŪNĖLIENĖ

Didysis karvedys Napoleonas kariaudamas su Rusija ir šaltą žiemą žygiuodamas per Lietuvą čia paliko visokeriopų pėdsakų. Tai byloja ne tik plačiai žinomas jo posakis apie Šv. Onos bažnyčią (Adomas Honoris Kirkoras 1859 m. išleistame „Vadove po Vilnių“ rašė, kad Prancūzijos imperatorius Napoleonas Bonapartas būdamas Vilniuje taip susižavėjo šiuo gotikos architektūros paminklu, kad sušuko: „Šią bažnyčią aš ant delno nusineščiau į Paryžių!“), bet ir kai kurių įstatymų įvedimas bei Lietuvos žemelėje amžiną atilsį radę jo kariai.

Bet šiandien kalbame ne apie tą Napoleoną. Šiandien kalbame apie visų tortų karalių – tortą „Napoleoną“. Vieni bijo net bandyti tokį iškilų tortą kepti, o kiti ryžtasi pasivaržyti – kurio

skanesnis. Daug metų pagal savo mamos receptą Kalėdoms kepu „Napoleoną“. Atėjo metas, kai ir anūkė Daiva Siliūnaitė panorė to meno išmokyti. Tai įvyko kaip tik tuo metu, kai man jau būtų reikėję pamainos. Taip Daiva tapo torto „Napoleono“ meistre. Daina Siliūnienė buvo suorganizavusi sėkmingą lietuviškų dešrų gaminimo pamoką, kurią Elzytės ir Vytenio Lietuvninkų namuose vedė žymi kulinarė Adelė Lietuvninkienė su sūnum Vyteniu. Tai buvo labdaros renginys paremti Lietuvos vaikų globos būrelio „Saulutė“ veiklą. Susimokant už pamoką buvo suaukota tiek, kad buvo galima metams paremti du vaikus per „Saulutės“ konkretaus vaiko rėmimo programą (auka 360 dol. metams).

Patyrusi, kad yra susidomėjimas išmokyti kepti „Napoleoną“, Daina paskelbė registraciją per internetą. Skaičius ribotas, nes pamoka vyko Siliūnų namuose ir Daiva Siliūnaitė sutiko vesti pamoką. Penktadienį, lapkričio 8 d., dr. Donato ir Dainos Siliūnų namuose susirinko: Irena Senkevičienė, Lina Žliobienė, Rasa Tijūnelis, Elytė McCarthy, Margarita Kulys-Hofman, Lina Smilgienė, Fausta Varaneckienė, Adria Nevarauskienė, Mary Kriauciunas, Daiva Majauskienė, Dainė Quinn ir Loreta Grybauskienė.

Pamokai buvo pasiruošta iš anksto. Moterys ruošiant tešlą galėjo išbandyti kapoti šaltą sviestą su miltais. Visus reikiamus produktus įkėpė į miltus, suformuojamas „kepaliukas“ ir per naktį paliekamas

šaldytuve. Kitą dieną „kepaliukas“ supjaustomas riektėmis, kočiojamas ir kepami trapūs „blynai“. Moterys pamatė, kaip iškočioti tešlą ir kokio storumo turėtų būti tie „blynai“. Virė kremą. Sudėjus produktus masė kaitinama puode ilgai, kol neužverdam sutirštėja. Atvėsusią masę reikia išukti į suminkštėjusį sviestą ir nestorai perptėti tešlos lakštus – „blynus“. Taupant laiką iš anksto buvo paruošta puode sutirštėjusi masė, iškepti keli „blynai“. Labai gera pamoka, kai akivaizdžiai matai visą procesą ir savo rankomis ką nors bandai padaryti. Nors Daiva Siliūnaitė studijavo ekonomikos dėsnius, gal dabar susigundys tapti kulinare, kaip Martha Stewart ar Beata Nickolson Lietuvoje...

Mokant gaminti tortą „Napoleoną“ Lietuvos vaikų globos būreliui „Saulutė“ buvo suaukota 6,135 dol. Už tą sumą ne tik vėl bus metams paremti du vaikai, bet bus galima padėti ir kitiems į vargą patekusiems. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) pirmininkui Broniui Nainiui ir dr. Petrui Kisieliui pakvietus įkurti prie PLB humanitarinės pagalbos Lietuvai komitetą, 1993 m. kovo mėn. pradėjusi savo veiklą, o 2007 m. išforminusi „Saulutė“ (pirm. Indrė Tijūnėlienė, vicepirm. Raminta Marchertienė, sekretorės Laima Braune ir Birutė Nalienė, išdininkė dr. Ramunė Račkauskienė ir tinklalapio vedėja Elena Ablingytė, JAV Rytuose – Ginger Houghton) nuoširdžiai dėkoja Dainai Siliūnienei ir visiems parėmusiems jos gražią iniciatyvą.

Keleivius išlydi lietuviškai papuoštos eglės



Iš ko pagaminti šie nuostabūs kalėdiniai papuošalai? R. Janz (k.) ir D. Butvila pasakoja smalsaujančiai praeivei (d.).



Midway eglutė – daugiau nei trijų metrų, tad puošėjoms reikėjo kopėčių. Virginijos Petrauskienės nuotraukos

Atkelta iš 1 psl.

Čikagos oro uostuose eglės papuošė Balzeko lietuvių kultūros muziejaus direktorė Rita Janz ir savanorė Deive Butvila. Eglutės puošimas oro uostuose – ilgametė muziejaus tradicija. Ketvirtadienį Midway oro uoste daugiau nei 3 metrų aukščio lietuviška eglutė padabinta net 250-čia rankų darbo šiaudinukų. Didžiąją dalį šių puošmenų pagamino buvusi muziejaus Moterų gildijos

narė a. a. Mary Krauchunas (Marija Kriauciūnienė). Šiuos iš popierinių šiaudelių sukurtais unikalius eglutės žaisliukus muziejus labai brangina ir saugo: kai kuriems iš jų – jau daugiau nei 50 metų. Midway oro uoste eglutė stovi netoli lentos, skirtos S. Dariaus ir S. Girėno skrydžiui per Atlantą prisiminti. Kol muziejaus atstovės kabino šiaudinukus, ne vienas lėktuvo laukiantis keleivis ar oro uosto darbuotojas sustojo paklausti, iš ko pagamintas tas grožis. Į Washington, DC skrendanti Marianne

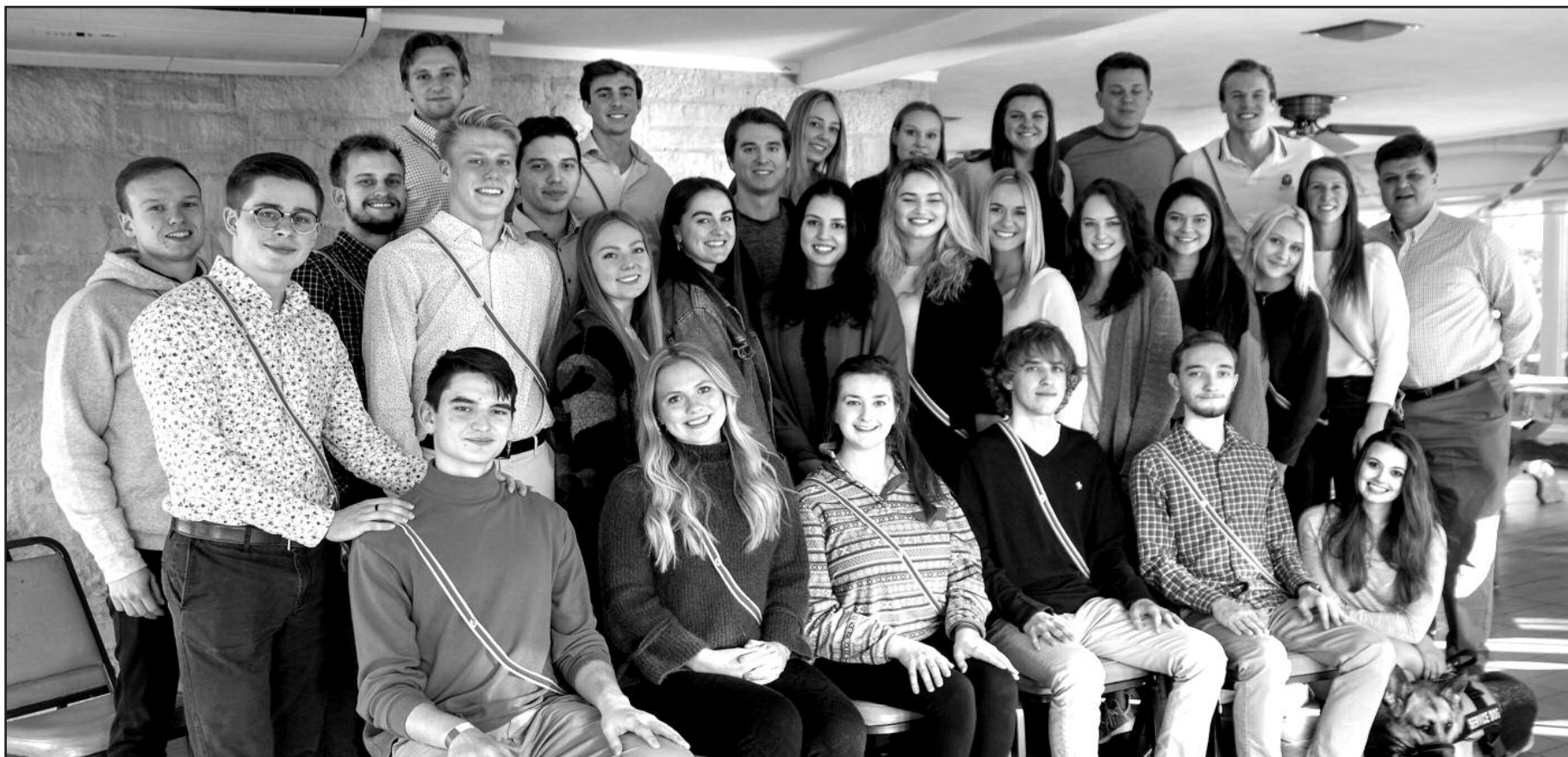
sakė užaugusi Cicero miestelyje, todėl jai nereikia aiškinti, kur yra Lietuva ir kokie šaunūs yra lietuviai. Vieni keleiviai patys pasiprašė leidimo nusifotografuoti šalia puošiamos eglės, kitus – sustojusius ir susidomėjusius – pakvietė linksmi nusiteikusių puošėjos. Daugelis praeivių su šypsenomis linkėjo muziejaus atstovėms gero darbo ir smagių artėjančių švenčių.

„Draugo“ inf.



IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė Vida Kuprytė • El. paštas: draugasateitis@gmail.com



Studentai ateitininkai Ateitininkų namuose Lemonte. Dešinėje stovi – naujasis Š. Amerikos ateitininkų tarybos pirm. Darius Polikaitis.

Dainos Čyviinės nuotraukos

Studentų ateitininkų rudens suvažiavimas

GINTARĖ DAULYTĖ

Lapkričio 15–17 d. keliasdešimt studentų Lemonte buvo susibūrę šių metų studentų ateitininkų savaitgaliui. Penktadienio vakarą trumpai pabendravome restorane Downers Grove, bet pati programa prasidėjo šeštadienį. Susitikime Ateitininkų namuose ir sužinojome savaitgalio darbotvarkę. Po to žiūrėjome Ramunės Rakauskaitės dokumentinį filmą „Kelionės namo“. Filmui pasibaigus, turėjome progą padiskutuoti ir užduoti Dainai Čyvienei klausimų apie jos patirtį sovietų okupuotoje Lietuvoje ir apie tai, kaip ji prisidėjo prie Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos platinimo darbų.

Po skanių pietų vyko studentų ateitininkų suvažiavimas. MAS centro valdybos vardu mus pasveikino Daina

Polikaitytė, o Darius Polikaitis – ŠAAT vardu ir pasidalijo keliais pranešimais. Jis kalbėjo apie 2020 m. reikšmę ateitininkijai – kitais metais sukanka 110 metų nuo organizacijos įsteigimo.

Penki studentai – Gilius Aleksa, Kipras Belopetravičius, Gintarė Daulytė, Kamilė Mitkutė ir Matas Skeberdis – davė įžodžius. Po to nusifotografavome bendroje nuotraukoje.

Šeštadienį, po vakarienės, smagiai pabendravome, padainavome ir pabuvome prie laužo. Danielius Goodman dainoms pritarė akordeonu.

Sekmadienio rytą, po šv. Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje ir pusryčių, pasidaliję savaitgalio išpūdžiais, atsisveikinome. Nors susitikti Dainavoje dėl ten kilusio gaisro negalėjome, džiaugėmės, kad vis tiek suvažiavome ir prasmingai praleidome laiką kartu.



Suvažiavimo metu penki studentai davė ateitininko įžodį. Iš k.: Gilius Aleksa, Kamilė Mitkutė, Gintarė Daulytė, Kipras Belopetravičius ir Matas Skeberdis.



Ateitininkų namuose Lemonte Šeštadienį, gruodžio 14 d., 4 val. p. p.

Tradicinė Čikagos ateitininkų Kūčių agapė su šv. Mišiomis, bendru giedojimu ir lietuviška vakariene

Auka: \$25 suaugusiems • \$10 jaunimui 9-22 m.

Vietų skaičius ribotas. Būtina iš anksto užsiregistruoti ir užsimokėti iki gruodžio 9 d.

Registruoja dr. Ona Daugirdienė
630-400-1302 arba odaugirdas@hotmail.com

Ar norite įsijungti į Ateitininkų sąjungą?

Bus galima pasiruošti Sendraugių
ateitininkų įžodžiui internete

Pirmas susirinkimas – lapkričio 30 d.

Ateitininkų istorijoje dauguma narių į organizaciją įstodavo būdami mokyklinio amžiaus. Keičiantis gyvenimo sąlygoms, atsirado ir vyresnio amžiaus žmonių, norinčių įsijungti į ateitininkų gretas. Kviečiame visus, norinčius dalyvauti sendraugių ateitininkų įžodžio pasiruošimo programoje.

Planuojama per „ZOOM“ interneto programą susisiekti keturis sykius. Numatyta pirmoji data – š. m. lapkričio 30 d., 7:30 val. v. (Čikagos laiku). Perskaitę skaitinius kartu diskutuosime, gvildinsime pareikštą mintis. Malonėkite pranešti el. paštu rkasniunas@gmail.com iki lapkričio 25 d., jei norėsite prisijungti. Jums bus pasiųstos nuorodos, kaip pasiruošti ir prisijungti prie pokalbio.

Ateitininkų sendraugių sąjungos Centro valdyba
Rasa Kasniūnienė, Marius Kriaučiūnas, Audrius Rušėnas,
Rita Rušėnienė ir dvasios vadovas kun. Lukas Laniauskas SJ.

Moksleivių ateitininkų Žiemos kursai

Gruodžio 26 d. – sausio 1 d.
Dainavos stovyklavietėje,
Manchester, Michigan

Kviečiame lietuviškai kalbančius moksleivius – ateitininkus ir ne ateitininkus, norinčius praleisti savaitę su kitais lietuviais katalikais, pajauti ateitininkų dvasią.

Išsamesnė informacija ir registracijos nuorodos yra paskelbtos mes-mas.org tinklalapyje.

Kursus rengia Moksleivių
ateitininkų sąjungos CV

Draugaukime per Facebook:
Šiaurės Amerikos ateitininkai



Lietuvos šaulių sąjunga išėivijoje (LŠSI)

VARDAN TOS LIETUVOS

Prisimenant brigados generolą Kazį Musteikį

STASYS IGNATAVIČIUS

Minime Lietuvos kariuomenės savanorio, Nepriklausomybės kovų dalyvio, paskutinio tarpukario Lietuvos krašto apsaugos ministro brigados generolo **Kazio Musteikio** 125-ąsias gimimo metines.

Būsimasis krašto apsaugos ministras gimė 1894 m. lapkričio 22 d. Utenos apskrities Tauragnų valsčiaus Stučių kaime. Mokėsi Zarasų progimnazijoje ir Utenos gimnazijoje. 1915 m. buvo mobilizuotas į Rusijos kariuomenę. Už narsą kautynių metu praporščikas K. Musteikis apdovanotas Šv. Anos 4-to laipsnio ordinu ir Šv. Georgijaus Kryžiumi su ažuolo šakele. Buvo kontūzytas, pagijęs iki 1918 m. liepos mėn. buvo Atskirojo lietuvių bataliono Rovne (Ukraina) vado adjutantas, rūpinosi lietuvių dalinių steigimu Rusijoje. Bolševikų valdžiai uždraudus lietuviškų dalinių steigimą ir juos jėga išformavus, grįžo į Lietuvą. 1918 m. gruodžio 1 d. savanoriu įstojo į steigiamą Lietuvos kariuomenę.

Buvo paskirtas Krašto apsaugos ministerijos valdybos asmeninės sudėties skyriaus raštvedžiu; perkeltas į Vilniaus komendantūrą; į 2-ąjį pėstininkų pulką; Kauno komendantūros kulkosvaidžių komandos viršininko padėjėjas; Karo mokyklos lektorius; 2 kuopos vyr. karininkas; suteikiamas kapitono laipsnis; 1 kuopos vadas; šarvuočių būrio vadas. Kovose su lenkais dalyvavo mūšiuose prie Rykantų, Seinų, Gilių ir Augustavo, vadovavo šarvuočiams „Perkūnas“, „Šarūnas“ ir „Aras“. Jo sumanais vadovavimo dėka pavyko pridengti Lietuvos karių atsitraukimą iš lenkų apsupties žiedo. 1921 m. suteiktas majoro laipsnis; šarvuočių rinktinės vadas. 1924 m. mjr. K. Musteikis pačiam prašant išleistas į atsargą siekti aukštojo mokslo. 1924–1927 m. – Vienos (Austrija) aukštoji prekybos mokykla.

1928 m. atšaukiamas iš atsargos ir skiriamas Karo aviacijos viršininko padėjėju rikiuotei ir taktikai, o netrukus – Karo mokyklos inspektorius; karo inžinerijos pulkininko leitenanto laipsnis; po metų – pulkininko laipsnis. 1930 m. siunčiamas mokytis į Briuselio (Belgija) generalinio štabo akademiją, kurią gerai baigęs 1932 m. grįžta į Lietuvą ir skiriamas Generalinio štabo valdybos I (mobilizacijos) skyriaus viršininku; 1934 m. – Karo mokyklos viršininku. 1937 m. Respublikos Prezidentas A. Smetona K. Musteikiui suteikia brigados generolo laipsnį, o 1938 m. pasiūlo tapti krašto apsaugos ministru naujai formuojamame XIX Vlado Mirono ministrų kabinete.

Virš Europos slinko juodi karo debesys. Naujasis Lietuvos krašto apsaugos ministras pagrindiniu uždaviniu iškėlė Lietuvos kariuomenės modernizavimą naujaisiais ginklais ir technika, Lietuvos šaulių sąjungos sustiprinimą. Deja, jo siekiai nebuvo pilnai įgyvendinti... 1939 m. kovo 20 d. (praėjus vos 5 d. po Vokietijos įsiveržimo į Čekoslovakiją) Vokietija įteikė ultimatumą dėl Klaipėdos krašto „grą-



Kazys Musteikis

žinimo” Vokietijai. Neįvykdžius ultimatumo sąlygų grasino vermachto kariuomenės invazija. Lietuva neturėjo pajėgumų pasipriešinti, ir ultimatumas buvo priimtas, Klaipėdos kraštas atiduotas. V. Mirono vyriausybė atsistatydino. Gen. Jonui Černiui buvo pavesta sudaryti naują (XX) ministrų kabinetą. Brg. gen. K. Musteikiui vėl buvo pasiūlytos krašto apsaugos ministro pareigos (jas ėjo ir A. Merkio ministrų kabinete).

1939 m. rugsėjo 1 d. prasidėjus Antrojam pasauliniam karui ir Vokietijai užėmus Lenkiją, ministras K. Musteikis rėmė Lietuvos neutralitetą ir buvo prieš A. Hitlerio raginimą lietuviams užimti Vilnių. Jis teigė, kad nors ir yra senų nesutarimų su Lenkija, Lietuva turi išlaikyti neutralitetą pasaulio valstybių akyse ir nesinaudoti pralaimėjusios valstybės (Lenkijos) sunkia dalia. Rugsėjo 17 d. (remiantis Molotovo-Ribbentropo paktu) sovietinė Raudonoji armija užėmė Lenkijos okupuotas žemes Ukrainoje, Baltarusijoje ir Lietuvoje. Spalio 10 d. buvo pasirašyta Sovietų Sąjungos-Lietuvos Savitarpio pagalbos sutartis, pagal kurią Vilniaus kraštas grąžinamas Lietuvai, išleidžiant į Lietuvą Raudonosios armijos įgulas. Ši sutartis labai neramino krašto apsaugos ministrą, nes jis jautė, kad išleidus Raudonosios armijos įgulas, prasidės Lietuvos okupacija. Apie tai dažnai kalbė-

atmetimą ir ginkluotą pasipriešinimą. Birželio 15 d. Raudonoji armija, sulaužydama pagrindines tarptautines teisės normas ir principus, Lietuvos Respublikos ir TSRS sutartimis įtvirtintus pasižadėjimus, peržengė Lietuvos sieną – prasidėjo Lietuvos okupacija.

Prezidentas A. Smetona su šeima buvo nusprendęs per Kybartus pasitraukti į Vokietiją. Ministras K. Musteikis, norėdamas pridengti Prezidento ir kitų vyriausybės narių atsitraukimą, nurodė Tauragėje ir Marijampolėje dislokuotiems 7 pėstininkų Žemaičių kunigaikščio Butigeidžio ir 9 pėstininkų Lietuvos kunigaikščio Vytenio pulkams žygiuoti į Kybartus, pridengti Prezidento ir vyriausybės narių pasitraukimą į Vokietiją ir simboliškai pasipriešinti sovietinei kariuomenei. 7 pėstininkų pulko vadas plk. Antanas Breimelis šį įsakymą atmetė. Plk. Antanas Gaušas išvedė savo 9 pėstininkų pulką, bet Vilkaviškyje pulkas buvo sustabdytas ir grąžintas į Marijampolę. Drauge su žmona Gražina ir dukra Gražina birželio 15 d. į Vokietiją pasitraukė ir brg. gen. K. Musteikis. Apsigyveno Berlyne. Kilus Vokietijos-Sovietų Sąjungos karui, grįžo į Lietuvą ir dirbo Verslų ūkio inspekcijos direktoriumi Kaune. Artėjant antrajai sovietinei okupacijai, 1944 m. vasarą, K. Musteikis su šeima pasitraukė į Vokietiją, gyveno Augsburgio pabėgėlių stovykloje.

1949 m. išvyko į JAV, apsigyveno Čikagoje, kur aktyviai įsijungė į lietuvišką veiklą. Buvo Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos valdybos narys, Karininkų ramovės seniūnas, Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje Centro valdybos ir Šaulių Žvaigž-



dės ordino tarybos narys, 1970 m. parašė prisiminimų knygą „Prisiminimų fragmentai”. 1974 m. Musteikių šeimą ištiko nelaimė – mirė duktė Gražina.

Generolas tikėjo, kad Lietuva nutrauks sovietinės okupacijos grandines... Deja, mirė 1977 m. birželio 6 d., palaidotas Čikagos Šv. Kazimiero kapinėse. Jo kapas lankomas šaulių ir lietuviškų organizacijų atstovų.

Už nuopelnus Lietuvai brigados generolas Kazys Musteikis buvo apdovanotas Vytauto Didžiojo 3 laipsnio (1935), DLK Gedimino 3 laipsnio (1929), Latvijos „Trijų žvaigždžių” 3 laipsnio (1937) ir „Jaunosios Lietuvos” sąjungos „Trijų liepsnų” 1 laipsnio ordinu (1938), Šaulių Žvaigžde (1939), Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių (1928) ir Lietuvos Nepriklausomybės 10-mečio (1928) medaliais, Latvijos Aizsargų organizacijos „Nuopelnų kryžiumi” (1940).

Stasys Ignatavičius – LŠS V. Putvinskio-Pūtvio klubo prezidentas



Lapkričio 24d. 1:00 v.p.p.

Vytauto Didž. šaulių rinktinė išėivijoje kviečia į atkurtos Lietuvos kariuomenės 100-čio paminėjimą

Renginyje svečiuosis Artūras Jakubonis – antras pasaulyje lietuvis oficialiai įveikęs Appalačian kelią (3542km) pėsčiomis. Apie jo kelionės patirtį išgirsite atvykę į Šaulių namus.

Adresas: 2417 W 43rd St., Chicago, IL 60632
Renginio metu veiks virtuvė ir baras
Pasiteirauti tel. 773-875-4531
Renginys nemokamas



Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Pasirašyta sutartis dėl šarvuotųjų visureigių įsigijimo

Vilnius (KAM inf.) – Gynybos resursų agentūra prie Krašto apsaugos ministerijos pasirašė sutartį su JAV gynybos departamentu dėl 200 šarvuotųjų kovinės paramos visureigių JLTV (angl. Joint Light Tactical Vehicle, JLTV) įsigijimo. Lietuva visureigių JLTV perka iš JAV Vyriausybės, kuri visureigių gamybai pasirinko „Oshkosh Defense” kompaniją.

Sutartį Krašto apsaugos ministerijoje pasirašė Gynybos resursų agentūros direktorius Sigitas Dzekunskas ir JAV Sausumos pajėgų sekretoriaus pavaduotojas įsigijimams Jeffry S. White.

Visureigiai bus gaminami pagal Lietuvos kariuomenės išskeltus operacinius reikalavimus. Technika turi atitikti Lietuvos kariuomenės tiek šalies gynybos, tiek dalyvavimo tarptautinėse operacijose poreikius.

Naujieji visureigiai bus su boksčteliais, apginkluoti 12,7 mm kulkosvaidžiais M2 QCB. Planuojama, kad pirmieji visureigiai Lietuvos kariuomenei bus perduoti 2021 m. pabaigoje.

JLTV visureigių, juos komplektuojančios įrangos ginkluotės, personalo mokymo, atsarginio dalių įsi-

jimo ir išlaikymo vertė 2019–2024 metais – 145 mln. eurų su PVM.

Bendradarbiaudama su JAV Vyriausybe, Lietuva siekia užsitikrinti palankiausias JLTV visureigių įsigijimo ir išlaikymo sąlygas. Kadangi šie visureigiai bus perkami per JAV Vyriausybę, kuri ir pati yra pateikusi didelį JLTV užsakymą, todėl Lietuvai taikoma kaina bus daug mažesnė nei paprastai.

Krašto apsaugos ministerijos Gynybos resursų taryba dar 2017 m. pabaigoje nusprendė, kad JAV gaminami kariniai šarvuoti visureigiai JLTV geriausiai atitinka funkcionalumo ir kainos santykį, tuomet ir buvo pradėtos derybos su JAV Vyriausybe dėl šių visureigių įsigijimo.

Visureigiai yra svarbi Lietuvos kariuomenės modernizavimo programos, kuri apima ir pėstininkų kovos mašinų „Vilkas/Boxer” ir savaeigių haubicų PZH 2000 pirkimą, dalis. Šarvuotųjų visureigių trūkumą Lietuvos kariuomenė identifiko vertindama potencialias grėsmes ir tokio tipo technikos poreikį tiek krašto gynybos užduotims vykdyti, tiek dalyvauti tarptautinėse operacijose.

Prezidentė – pasaulio moterų lyderių forume

Reikjavikas/Vilnius (Prezidentūros inf.) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė Islandijos sostinėje dalyvauja metiniame Pasaulio moterų lyderių forume.

Reikjaviko susitikimą rengia Moterų politinių lyderių forumas kartu su Pasaulio moterų lyderių taryba ir Islandijos Vyriausybe, dalyvaujant Jungtinėms Tautoms.

Forume tarp kitų klausimų aptariami ir šiemet startavusios Jungtinių tautų kampanijos, skirtos kartų lygybei ir moterų teisių į lygią ateitį „Lygių teisių karta” („Generation Equality”) tolimesni veiksmai.

Prezidentė, penkerius metus vadovavusi Pasaulio moterų lyderių tarybai, yra tapusi šios iniciatyvos ambasadore.

Prezidentė pakviesta kalbėti ke-

lioje forumo sesijose, tarp kurių viena rengia Islandijos ministrė pirmininkė Katrin Jakobsdóttir, kita – Harvardo universiteto Kennedy School of Government. Taip pat numatytas Prezidentės dvišalis susitikimas su Islandijos respublikos prezidentu Guðn Th. Jóhannesson.

Lyderės iš viso pasaulio siekia bendro tikslo, kad kuo daugiau moterų ne tik įgytų lygias teises į darbą ir vienodą atlygį, į mokslą ir sveikatos priežiūrą, bet ir išdrįstų keisti gyvenimą savo šalyse, aktyviai įsitraukdamos į politiką ir ekonomiką.

Kiekvienais metais šis forumas į Reikjaviką sukviečia apie 500 dalyvių – prezidentų, ministrų pirmininkų, visuomenės veikėjų, akademinės bendruomenės ir verslo, kultūros ir žiniasklaidos atstovų.

Neolito vertybės – pensininko bagažinėje

Klaipėda (Klaipėda.lt) – Pasienyje su Latvija sustabdytame automobilyje VSAT pareigūnai aptiko neolito laikotarpio istorinių vertybių, kurių apyvarta draudžiama. Jas vežęs klaipėdietis uždarytas į areštinę.

VSAT Pakrančių apsaugos pasienio rinktinės Palangos pasienio užkardos pareigūnai kelyje Klaipėda–Liepoja, prie pat Lietuvos sienos su Latvija, pasirinktiniam patikrinimui sustabdė Latvijos kryptimi važiuosį automobilį „Audi 80” lietuviškais numeriais. Jį vairavo 72-ėjų klaipėdietis. Automobilio bagažinėje tarp kitų daiktų buvo senovinė bronzinė apyrankė, akmens kirvukas – plaktukas ir kaulinė smaigtis. Pasieniečiams kilo įtarimų, kad tokie neįprasti seni daiktai gali būti vertybės, turinčios mokslinės, istorinės ar kultūrinės reikšmės.

Apžiūrėję klaipėdiečio gabentus daiktus Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Klaipėdos skyriaus specialistai patvirtino pasieniečių įtarimus.

Ekspertai konstatavo, kad bronzinė apyrankė, akmens kirvukas –



Taip vadinami „juodieji archeogai” daro didžiulį žalą – jiems pasidarbavus, mokslininkams jau nebėra ką ten veikti.

Policijos nuotr.

plaktukas ir kaulinė smaigtis yra neolito laikotarpio, o jų apyvarta teisės aktais yra draudžiama.

Dėl nusikalstamu būdu gauto didelės mokslinės, istorinės ar kultūrinės reikšmės turinčių vertybių įgijimo, naudojimosi arba realizavimo VSAT Pakrančių apsaugos pasienio rinktinėje pradėtas ikiteisminis tyrimas.

Už tokį nusikaltimą Baudžiamajame kodekse numatyta bauda arba areštas, arba laisvės atėmimas iki ketverių metų.

Klaipėdietis uždarytas į areštinę.

Kosmosas taps nauja NATO operacijų erdve

Briuselis (BNS) – NATO generalinis sekretorius Jens Stoltenberg pranešė, kad Aljansas nutarė pripažinti kosmosą nauja savo operacijų erdve, bet jokių ginkluotės sistemų į orbitą iškelti neplanuojama.

„Pasiekėme susitarimą, kad kosmosas turi tapti nauja NATO operatyvinės veiklos erdve kartu su oro erdve, sausuma, jūrų vandenimis ir kibernetine erdve”, – po Briuselyje surengto Aljanso narių užsienio reikalų ministrų

susitikimo kalbėjo J. Stoltenberg.

Vis dėlto jis patikino, kad jokios ginkluotės į kosmosą iškelti neplanuojama.

J. Stoltenberg priminė, kad aplink Žemę skrieja apie 2 000 palydovų ir kad apie pusę jų priklauso NATO šalims.

Jis aiškino, kad Aljansas domisi galimybėmis veikti kosmose, nes jam reikalingos ankstyvojo perspėjimo, ryšių ir navigacijos sistemos.

Vatikanas sukritikavo JAV požiūrį

Vatikanas (BNS) – Vatikanas pasisakė prieš Jungtinių Valstijų sprendimą nebelaikyti izraeliečių nausėdijų neteisėtomis, prisidėjęs prie ši žingsnį griežtai kritikujančių tarptautinio balsų choro.

Lapkričio 18 dieną JAV valstybės sekretorius Mike Pompeo paskelbė, kad izraeliečių nausėdijos „nėra prieštaraujančios tarptautinei teisei”, nors tokia pozicija kertasi su Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijomis, skelbiančiomis šias gyvenvietes neteisėtomis, nes jos statomos okupuotose palestiniečių žemėse.

M. Pompeo paskelbtas politikos pakeitimas supriešino Jungtines Valstijas beveik su visa likusia tarptautine bendruomene. Washingtoną kritikavo Europos Sąjunga, JT ir Arabų Lyga.

Gyvenvietėse Izraelio aneksuotoje Rytų Jeruzalėje ir okupuotame Vakarų Krante gyvena daugiau kaip 600 tūkst. izraeliečių, kurių kaimynai yra daugiau kaip 3 mln. palestiniečių.

„Nord Stream 2” pradės veikti 2020-ųjų viduryje

Maskva (BNS) – Rusijos antrasis eksporto dujotiekis per Baltijos jūrą iki Vokietijos „Nord Stream 2” pradės veikti 2020 metų viduryje, pareiškė Rusijos vicepremjeras Dmitrijus Kozakas.

Daugiau kaip 1,2 tūkst. kilometrų ilgio, 55 mlrd. kubinių metrų metinio pralaidumo, beveik 10 mlrd. eurų kainuosiantis vamzdynas klojamas greta nuo 2011-ųjų pabaigos veikiančio, tokio pat



Vakarų Krante gyvena daugiau kaip 600 tūkst. izraeliečių. 15 min.lt nuotr.

Nausėdijų klausimas yra vienas opiausių per dešimtmečius besitęsiantį Izraelio ir palestiniečių konfliktą.

Šventasis Sostas nurodė palaukti Izraelio teisę taikiai ir saugiai gyvuoti teritorijoje, kurios sienas pripažįsta tarptautinė bendruomenė. Tačiau Vatikanas pabrėžė remias nuostatas, kad „tokia pati teisė priklauso Palestinos žmonėms; ji turi būti pripažįstama, gerbiama ir įgyvendinama”.

JAV prezidento Donald Trump administracija „ištaisė istorinį neteisingumą ir palaikė tiesą ir teisingumą”, pabrėžė B. Netanyahu.

pajėgumo dujotiekio „Nord Stream 1”. Vienintelis projektą vystančios bendrovės „Nord Stream 2 AG” akcininkas yra Rusijos vyriausybės kontroliuojamas koncernas „Gazprom”. Jo partnerės šiame projekte – Vokietijos „Wintershall” bei „Uniper”, Austrijos OMV, Prancūzijos „Engie”, Didžiosios Britanijos ir Nyderlandų „Dutch Shell” – yra finansavimo dalininkės ir būsimos naudos gavėjos.

Į Ukrainą sugrįžo Rusijos perimti kariniai laivai

Kijevas (LRT.lt) – Trys ukrainiečių kariniai laivai, kuriuos pernai prie Krymo krantų perėmė rusų pasieniečiai ir kurie šią savaitę buvo paleisti, atvyko į vieną Ukrainos uostą.

Kariniai laivai „Nykopol” bei „Berdiansk” ir vilkikas „Jany Kapu” buvo perimti praėjusių metų lapkritį Kerčės sąsiauryje, kilus rimčiausiai Maskvos ir Kijevo konfrontacijai nuo konflikto Rytų Ukrainoje pradžios 2014 metais.

Pasak Maskvos, jie buvo konfiskuoti „kaip įrodymas”, kad esą neteisėtai buvo kirsta Rusijos siena.

Grįžtančius laivus pasitiko Ukrainos karinis jūrų laivynas ir prezidentas Volodymyras Zelenskis, kuris juos apžiūrėjo Juodosios jūros Očakovo mieste, kur įsikūręs laivyno operacijų valdymo centras.

„Pasigedome kai kurios įrangos, taip pat dalies ginklų, – pareiškė jis. – Bus atliekamas tyrimas. Nustatysi-

me visas detales.”

Pasak Ukrainos gynybos ministerijos, „rusai laivuose išardė tam tikrą ryšių ir navigacijos įrangą”, o laivus dabar turėtų apžiūrėti ukrainiečių tyrėjai ir kariniai prokurorai.

Per patikras surinkta informacija leis Ukrainai panaudoti ją „teismine tvarka įvertinant Rusijos veiksmus Ukrainos ir tarptautiniuose teismuose”, išplatintame pareiškime cituojamas admirolas Ihoris Vorončenka.

Rusijos federalinė saugumo tarnyba (FSB), prižiūrinti šalies pasienio tarnybą, paneigė, kad laivai buvo paliesti, tvirtindama, kad jie buvo „perduoti Ukrainai normalios būklės”.

Žurnalistai, dalyvavę laivų apžiūroje, šaiposi – išvogti net tualetų unitazai.

Trijuose laivuose buvę jūrininkai buvo areštuoti kelioms mėnesiams; jie buvo paleisti rugsėjį per ilgai lauktą apsikeitimą kaliniais.



Parengė Dainius Ruževičius

SPORTAS

Trys milijonai eurų

Su džiaugsmu, kad D. Maskoliūno treniruojama komanda dėl olimpinio bilieto kovos namie, ateina ir įsipareigojimai. Savaitės trukmės šešių komandų turnyro kaina – apie 3 mln. eurų. Iš jų 2,1 mln. eurų nusės FIBA banko sąskaitoje – po tokią sumą mokės ir Kroatijos, Serbijos bei Kanados krepšinio federacijos. Dar apie 900 tūkst. eurų prireiks turnyro rengimo kaštams: šešių komandų apgyvendinimui, maitinimui, transportui, ap-

saugai ir kitoms išlaidoms. Apie milijoną eurų turėtų skirti Lietuvos vyriausybė. Antrą milijoną turėtų suteikti Kauno savivaldybė. Trečiojo milijono naštą dalinsis Lietuvos tautinis olimpinis komitetas ir LKF. Skaičiuojama, kad federacijai pavyks susigrąžinti savo investicijas pardavus bilietus. Tačiau kiek sirgalių ir kokią sumą galima būtų surinkti 15 tūkst. vietų „Žalgirio“ arenoje sunku prognozuoti.



Dėl olimpinio kelialapio Lietuvos krepšininkai kovos Lietuvoje, Kauno „Žalgirio“ arenoje.

J. Valančiūnas liks be NBA aukso žiedo

NBA čempionai Toronto „Raptors“ nutarė, kad šioje komandoje praėjusiame sezone žaidusiam Lietuvos krepšinin- kui Jonui Valančiūnui jie nekaldins NBA aukso žiedo.

Ir nesvarbu, kad Lietuvos rinktinės vidurio puolėjas Kanados klube žaidė net 6,5 metų, o šių metų va- sarį buvo iškeistas į Marc Gasol ir at- sirado Memphis „Grizzlies“ klube. Lietuvis praėjusį sezoną „Raptors“ su- dėtyje sužaidė 30 rungtynių, tačiau Toronto klubas žiedus įteikė tik iki se- zono pabaigos su komanda buvusiems žaidėjams.

Vis dėlto J. Valančiūnas tikėjosi

gauti NBA aukso žiedą, nes per pasau- lio pirmenybes Kinijoje prie jo priešo buvęs komandos draugas Kyle Lowry ir klausinėjo jo apie piršto dydį – gali- ma buvo suprasti, kad buvo manoma kaldinti čempionišką žiedą lietuviui.

Tai sukėlė ne tik diskusijų audrą tarp NBA sirgalių, bet ir paties krepši- ninko reakciją. „Tai yra jų sprendimas, – kiek nuliūdęs teigė 27-erių 211 cm ūgio krepšininkas. – Jie taip nuspren- dė, tad viskas gerai. Dabar aš galvoju tik apie sezoną ‘Grizzlies’ klube.“

Į Los Angeles „Clippers“ perėjęs Kawhi Leonard ir Los Angeles „La- kers“ dabar žaidžiantis Danny Green žiedus gaus Toronto arenoje, kai jie at- vyks kovoti su „Raptors“.

Olimpiados atrankos turnyras Lietuvoje – ir garbė, ir išlaidos

Tarptautinė krepšinio federacija (FIBA) lapkričio 15 d. paskelbė keturias šalis, kuriose vyks olimpiados atrankos tur- nyrai. Lietuvos krepšinio federacija (LKF) pasiekė savo – kvalifikacija vyks ir Lietuvoje, Kauno „Žalgirio“ areno- je.

Taip pat kovos dėl bilietų į olim- piadą vyks ir Kroatijoje (Split), Serbijoje (Belgrade) bei Kana- doje (Viktorijoje). Jau aišku, kad Da- riaus Maskoliūno auklėtiniai tikrai nežais vienoje atrankoje su minėtų šalių atstovais, tad taip išvengs trijų ypač pajėgių varžovių.

Visi atrankos dalyviai: Angola, Brazilija, Kanada, Kinija, Kroatija, Čekija, Dominikos Respublika, Vokie- tija, Graikija, Italija, Pietų Korėja, Lietuva, Meksika, Naujoji Zelandija, Lenkija, Puerto Rikas, Rusija, Senega- las, Serbija, Slovėnija, Tunisas, Tur- kija, Urugvajus, Venesuela. Oficiali olimpinės atrankos turnyro burtų trau-

kimo ceremonija vyks FIBA būstinėje lapkričio 27 dieną.

Keturi atrankos turnyrai vyks bir- želio 23–28 dienomis. Kiekviename turnyre varžysis po 6 rinktinės ir tik nugalėtoja gaus bilietą į Tokiją. Į olim- piadą jau iškopė Japonija, Ispanija, Prancūzija, JAV, Argentina, Australi- ja, Nigerija ir Iranas.

„Džiaugiamės tokiu parodytu dė- mesiu ir įvertinimu... Džiaugiamės, kad patekome tarp keturių šalių. Turime tikrai gerą patirtį, dabar tikriausiai reikės viską iš naujo įrodyti... Turime sirgalių armiją – šeštą žaidėją – bus puikus pagalbininkas ir net neabejoju, kad bus puiki atmosfera Kauno ‘Žal- girio’ arenoje, – kalbėjo Lietuvos krep- šinio federacijos generalinis sekreto- rius Mindaugas Špokas.

Praėjusią savaitę taip pat paaiškė- jo, kas pakeis po pasaulio čempionato atsistatydinusį rinktinės vyriausiąjį trenerį Dainių Adomaitį. Prie nacio- nalinės komandos vairo stos 48-erių D. Maskoliūnas.

Lietuvos rinktinėje – JAV gimęs ledo ritulininkas

Lietuvos ledo ritulio rinktinė stojo į kovą dėl „Turkish Airlines Baltic Chal- lenge Cup“ turnyro nugalėtojų titulo, o jos sudėtyje Estijos sostinėje Taline š- kart išvydome naują veidą – lietuviškų šaknų turintį Brendan Leavitt, kuris neseniai gavo lietuvišką pasą ir išban- dė savo jėgas su geriausiais mūsų šalies ledo ritulininkais. „Kaunas Hockey“ ko- mandai atstovaujantis 27-erių metų ledo ritulininkas neslepia, jog kvietimas į rinktinę jį gerokai nustebino.

Neslėpdamas džiaugsmo dėl to- kio trenerių sprendimo, puo- lėjas už tai atsidėkojo atsidavi- mu ir darbu ant ledo. „Buvau labai nus- tebęs, kai rinktinės vadovas Vidmantas Mickevičius man pranešė šias naujie- nas. Negalėjau net įsivaizduoti, kad rungtyniaučiau rinktinėje, bet man yra didžiulė garbė atstovauti Lietuvai ir esu labai dėkingas ir labai sujau- dintas dėl tokios galimybės. Norėčiau už tai padėkoti ir Čikagos lietuviui Pi- jui Rulevičiui bei Petrui Nausėdai, nes be jų tokios galimybės aš tikrai ne- turėčiau“, – teigė ledo ritulininkas.

„Man tai buvo pirmasis kartas žaidžiant tarptautines rungtynes, ne- kantravau susipažinti su visais žaidė- jais, treneriais ir rinktinės personalu. Kalbant apie žaidimą, tai dariau viską, ką man liepė treneris ir siekiau pri- taikyti visus savo sugebėjimus rung- tynėse“, – pasakojo JAV gimęs puolėjas.

Šių metų pradžioje rungtyniauti į Lietuvą persikėlusiam B. Leavitt tai ne- buvo visiškai svetimas kraštas – Lie- tuvoje gyveno ledo ritulininko prosene- lė. Jis prisipažįsta, jog atvykdamas į Kauną daug apie šalį nežinojo, tačiau pirmieji metai jam paliko puikų ispū- dį. „Lietuvoje gyveno mano prosenelė – ji buvo gimusi mažame Perlojos kai- melyje. Visgi, prieš atvykdamas į Lie- tuvą daug apie ją nežinojau, neskaitant to, jog tai yra puiki krepšinio šalis. Kai čia atvykau praėjusį sausį bei prisi- jungiau prie ‘Kaunas Hockey’ koman- dos, nežinojau ko tikėtis iš šios vieš- nagės, tačiau tikrai mėgaujuosi savo laiku čia. Visi mano komandos draugai Kauno klube yra puikūs ir santykiai su jais stiprėja kiekvieną dieną, taip dar palengvinant mano gyvenimą Lietuvo- je. Vienintelė problema, su kuria susi-



Kvietimas į rinktinę B. Leavitt gerokai nu- stebino: „Man yra didžiulė garbė atsto- vauti Lietuvai.“

duriu, yra lietuvių kalba, kuri yra la- bai sunki. Dedu visas pastangas, bet iki to, kol ją išmoksiu, manęs dar laukia il- gas kelias“, – sakė Brendan.

Per savo karjerą Lietuvos rinktinės debiutantas jau spėjo nemažai pakeliau- ti. Pradėjęs karjerą JAV bei Kanados jaunimo lygose, vėliau jis išbandė že- mesnių divizionų JAV, Švedijos ir Pran- cūzijos lygas. Jis pagyrė Lietuvos ledo ritulio lygį. „Nacionalinės pirmeny- bės čia yra stiprios. Beveik visose šio se- zono rungtynėse vyravo aukšto tempo kova, o tai pasireiškia ir dėl to, kad yra vos keturios komandos. Manau, kad ly- gose, kuriose aš žaidžiau, Lietuvos klu- bai pasirodę labai gerai“.

B. Leavitt pakeis D. Bogdziulis

Švedijoje sezoną pradėjusio lietu- vio Dominyko Bogdziulio karjera krypta atgal į JAV – puolėjas prisi- jungė prie buvusios B. Leavitt Water- town „Wolves“ komandos.

„Wolves“ klubas rungtyniauja FPHL lygoje – penktoje pagal pajėgumą profesionalioje JAV ir Kanados lygoje. Ši komanda yra viena iš pajėgiausių FPHL: per pastaruosius penkeris me- tus dukart laimėjo čempionatą, o šie- met po šešių turų žengia tarp trijų pir- maujančių komandų. Šioje lygoje dar praėjusį sezoną žaidė ir neseniai lie- tuvišką pasą gavęs bei Lietuvos rink- tinėje debiutavęs B. Leavitt.

Priminsime, kad į JAV 21-erių me- tų D. Bogdziulis išvyko dar 2015 vasa- rą bei penkis metus rungtyniavo įvai- riose šios šalies jaunimo lygose. Pra-ėjusį sezoną jis praleido NCDC lygos „Stars“ komandoje.

Nauji A. Sabonio ir D. Motiejūno rekordai

NBA čempionate dviejų pralaimėjimų paeiliui seriją nutraukė Indianos „Pa- cers“ komanda su Domantu Saboniu, iš- vykoje neturėjusi vargo su Brooklyn „Nets“ krepšininkais – 115:86.

Nors prieš susitikimą buvo dve- jojama, ar klubą susižeidęs lie- tuvis galės žaisti, 23-ejų puolė- jas pasirodė „Pacers“ starto penkete ir per 29 min. ant parketo surinko jau aš- tuntąjį dvigubą dublį iš eilės.

Puolime ne kartą efektingai savo oponentus klaidingų judesių serija „išmaudęs“ D. Sabonis pelnė 16 taškų (7/14 dvitaškiai, 0/2 tritaškių, 2/2 bau- dos), atliko 3 rezultatyvius perdavimus ir po lenta sugriebė 18 kamuolių.

18 atkovotų kamuolių – naujas lie- tuvio asmeninis rekordas NBA lygoje. Paskutinį kartą tiek daug kamuolių „Pacers“ gretose dar 2015-aisiais buvo atkovojęs David West.

Identiską rekordą pagerino ir Ki- nijoje rungtyniaujantis Donatas Motie- jūnas. Jo vedamas Šanchajaus „Sharks“ klubas namie 99:92 įveikė Dziangsu „Dragons“ krepšininkus ir nutraukė dviejų pralaimėjimų seriją.

Lietuvis per 42 min. pelnė 23 taškus (10/16 dvitaškiai, 0/3 tritaškiai, 3/6 baudos), atkovojo 18 ir perėmė kamuolį, atliko 3 rezultatyvius perdavimus, blokavo metimą ir triskart suklydo. Pagal atkovotus kamuolius D. Motie- jūnas pasiekė savo šio sezono rekordą.



LR Seimo kanceliarijos/Dž. Barysaitės nuotraukos

Baigėsi PLB ir Seimo komisijos žiemos sesija

VITALIUS ZAIKAUSKAS

Specialiai „Draugui“ iš Vilniaus

Lapkričio 18–22 d. Vilniuje, Seimo rūmuose vyko bendra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) ir Seimo komisijos sesija. Joje diskutuota apie gimimu įgytos Lietuvos pilietybės išsaugojimo galimybes po pavasarį vykusio referendumo bei artėjančių Seimo rinkimų organizavimą užsienyje, aptarti tautinės tapatybės ugdymo Lietuvos švietimo įstaigose, demografijos ir migracijos politikos, lietuvių mažumos padėties klausimai.

Komisijos pirmininkas Antanas Vinkus į posėdį susirinkusiems pasaulio lietuviams perdavė nuoširdžius Prezidento Valdo Adamkaus, kardinolo Sigitos Tamkevičiaus ir vyskupo Kęstučio Kėvalo sveikinimus ir linkėjimus.

„Nebėra jūs ir mes“, – kalbėjo į posėdį atvykusi Jungtinės Karalystės Lietuvių Bendruomenės (LB) pirmininkė Dalia Asanavičiūtė, pabrėždama, kad „esame viena tauta, viena bendruomenė, o Lietuvos valstybė – tai mes“.

„Ryšys su išvykusiais tautiečiais mums labai svarbus, o nuolatinis bendravimas tiesia tiltą jų sugrąžinimui“, – sako komisijos pirmininkas ir diplomatas A. Vinkus, pabrėždamas, kad „žmogus Lietuvai yra didžiausia vertybė“.

PLB pirmininkė Dalia Henke, atkreipdama dėmesį, kad lietuvių tauta pavasarį vyksiančiame referendume tarė svarų žodį dėl gimimu įgytos pilietybės išsaugojimo, siūlė inicijuoti teisininkų, mokslininkų ir visuomenės diskusijas dėl galimų tolesnių Lietuvos pilietybės išsaugojimo, igijus kitos valstybės pilietybę, klausimo sprendimų.

„Po žinios apie būsimą atskirą vienmandatę Pasaulio lietuvių rinkimų apygardą, išsivijoje gyvenantys tautiečiai kitų metų Seimo rinkimų laukia su viltimi, kad įvyks proveržis“, – sakė komisijos kopirmininkas dr. Rimvydas Baltaduonis iš Jungtinių Amerikos Valstijų, pabrėždamas, kad „partijos turėtų rimtai apgalvoti savo kandidatus Pasaulio lietuvių rinkimų apygardoje, nes tai bus reikšmingas balsas, skleidžiantis Lietuvos idėją tarptautinėje erdvėje“.

Lapkričio 21 d. laidoje „Draugas“ jau rašė apie Seimo ir PLB sesijos posėdžius, kuriuose buvo apžvelgtas šis pavasarį įvykęs referendumas dėl dvigubos pilietybės, pabandyta suvokti, kodėl jis baigėsi taip, bet ne kitaip, ir kokie bus tolimesni žingsniai.

Emigruoti tapo madinga

Viena sesijos diena buvo pavadinta „Metai po ‘Demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2020 metų strategijos’ patvirtinimo: įgyvendinimas ir pasiūlymai rengiamai Nacionalinės pažangos programai“.

Šiais klausimais kalbėjo Vyriausybės kanclerio pirmasis pavaduotojas Deividas Matulionis, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovas, Socialinės apsaugos ir darbo ministras Linas Kukuraitis,



LR ambasadorius Airijoje E. Meilūnas



Lenkijos LB valdybos narys A. Staskevičius

Ekonomikos ir inovacijų viceministras dr. Marius Skuodis, Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento didektorius Marijus Gudyas ir Seimo narys dr. Kęstutis Masiulis.

Vyriausybės kanclerio pirmasis pavaduotojas D. Matulionis, kalbėdamas apie šią strategiją pasidžiaugė, kad nors ir ne taip sparčiai kaip norėtusi, tačiau gimstamumo rodikliai Lietuvoje auga. Tai padeda kontroliuojama imigracija iš trečiųjų šalių, ir reemigracijos skatinimas. Jis tikisi, kad Vyriausybė pasistengs, kad vyresnio amžiaus žmonės dar ilgiau išliktų darbo rinkoje ir integruotųsi į visuomenę. Be to, džiaugiamasi ekonomikos stabilium augimu. Vidutinis darbo užmokestis per metus paaugo net 10 procentų, todėl dar ir tai sulaiko žmones nuo išvykimo dirbti ir gyventi į kitas šalis.

Pastebima dar viena tendencija – emigruoti iš Lietuvos tampa madinga. Emigruoja žmonės, kurie ekonomiškai stabiliai gyvena, turi perspektyvų darbuose, tačiau išvyksta dirbti ir gyventi į užsienį. Vyriausybei nėra iki galo aiškios šio naujo reiškinio priežastys, – kalbėjo D. Matulionis.

Lituanistinis švietimas Airijoje

Komisijos posėdžių dienomis buvo nagrinėtas tautinis tapatybės ugdymas švietimo įstaigose.

Lietuvos ambasadorius Airijos Respublikai Egidijus Meilūnas pasakojo apie lituanistinį švietimą šioje šalyje, kurioje lietuvių diaspora yra bene didžiausia Europoje.

Airija yra pavyzdys valstybės, kurioje iki nepriklausomybės atkūrimo 1990 metais net nebuvo lietuvių bendruomenės. Tačiau jos švietimo patirtis yra visiškai kitokia, nei JAV, Australijoje ar kitose šalyse, su senosiomis lietuvių bendruomenėmis.

Airija savo dydžiu yra antra po Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenių Europoje ir trečioji pasaulyje. Skirtingos institucijos skaičiuoja skirtingomis metodikomis, dėlto skaičiai žymiai skiriasi. Bet, kaip teigia ambasadorius, lietuvių Airijoje gyvena apie 80 tūkstančių. Tai daugiausia jauni žmonės, nes amžiaus vidurkis – 32 metai. Daug vaikų. PLB duomenimis vaikų iki 17 metų yra apie 15 tūkstančių. Mišrių šeimų yra nedaug – vos 4 procentai.

E. Meilūnas teigia, kad tai labai aktyvi ir gyvybinga bendruomenė. Jis sako, kad čia lituanistinis švietimas galėtų būti puikiu pavyzdžiu net ir šimtametoms lietuvių bendruomenėms.

Dubline veikia neformaliojo ugdymo mokykla „Keturi vėjai“, įkurta prieš 15 metų. Tai ne tik didžiausia tokia lietuviška švietimo įstaiga Europoje, bet trečia pagal dydį pasaulyje su 70 mokytojų ir 450 mokinių.

Viso Airijoje yra 18 lituanistinio švietimo mokyklų. Jose visose mokosi daugiau nei 800 mokinių. Netrukus bus atidaryta ir 19-oji mokykla.

Airija unikali dar ir tuo, kad šios šalies vyriausybė nuo pernai metų ėmėsi įgyvendinti naują projektą, kuris vadinamas „Heritage language“, kai Airijos vidurinėse bendrojo lavinimo mokyklose vaikai gali mokytis savo gimtosios kalbos. Tai nėra privalomasis – greičiau fakultatyvo statuso trumpasis lietuvių kalbos kursas. Tokią galimybę turi keturių Airijos mokyklų moksleiviai.

Kas vyksta Lenkijoje?

Dar viena apšvarstyta tema – lietuvių padėtis etninėse žemėse.

Aidis Staskevičius – komisijos narys – Lenkijos LB tarybos narys, pasakojo, kad Lenkijos lietuviai savo veiklą pradėjo organizuoti 1956 metais, kai buvo įkurti kultūros namai ir bendrojo lavinimo licėjus Punske. Dabar čia veikia trys mokyklos ir minėtasis licėjus. To tikrai nepakanka, kad būtų užtikrintas lietuvių švietimas Suvalkų krašte. Aiškiai jaučiamas nerimas, pasak A. Staskevičiaus, kas bus po 10 ar 20 metų. Šias mokyklas finansuoja Lenkijos vyriausybė, prisidedant Lietuvos švietimo ir Užsienio reikalų ministerijoms. Vykstant migracijai labai nerimaujama dėl ateities. Prieš porą metų vos vos pavyko surinkti tokį moksleivių skaičių, kad nebūtų uždarytas šis licėjus.

Nukelta į 14 psl.

Kodėl šmeižiama Lietuva ir jos didvyriai?

VIOLETA RUTKAUSKIENĖ

Š. m. spalio 11–13 d. Čikagos priemiestyje Oak Brooke vyko JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) XXII Tarybos antroji sesija. Taryba yra vyriausias JAV LB organas, kurį sudaro 60 asmenų, renkamų trejų metų kadencijai visuotiniuose JAV LB rinkimuose, bei 10 apygardų pirmininkų, atstovaujančių savo vietovėms pagal pasiskirstymą atskirais regionais.

Sesijoje diskutuota įvairiais JAV LB aktualiais klausimais, taip pat priimta eilė svarbių rezoliucijų kultūros, švietimo, religijos, jaunimo, visuomeninių reikalų bei Lietuvos aktualijų ir istorijos klausimais (jos buvo skelbtos „Draugo“ lapkričio 7 d. laidoje – Red.). Ruošiantis šiai sesijai, svarstant ir aptariant atskiras pasiūlytas rezolucijas, iškilo reikalas kai kurias rezoliucijų temas aptarti plačiau, detaliau pristatant jų svarbą visuomenei. Per sesijos posėdžių pertraukas į skaudžias istorijos temas pavyko atkreipti Tarybos darbe dalyvavusių Lietuvos Seimo atstovų Žygmanto Pavilionio ir dr. Stasio Tumėno dėmesį, kartu su kitais sesijos dalyviais išreikšti JAV lietuvių susirūpinimą dėl toliau tęsiamo Lietuvos ir jos didvyrių šmeižto, atskirų Lietuvos institucijų menkinimo bei neatitinkančių tiesos istorijos faktų ir NKVD/KGB klastočių platinimo visuomenėje.

NKVD, KGB ir kitų sovietinių/komunistinių struktūrų paskleistos klastotės ir plačiai naudojami leidiniai daro žalą Lietuvai ir Lietuvos istorijai

Okupuotos Lietuvos centriniame valstybės archyve, kontroliuojamame KGB, 1959 m. buvo įkurtas dokumentų publikavimo skyrius, kurio pagrindinis tikslas buvo skleisti melagingas žinias ir falsifikacijas, žeminančias Lietuvos patriotų ir laisvės kovotojų vardą. Siekiant kompromituoti antisovietinio pasipriešinimo judėjimo dalyvius, Lietuvos komunistų partijos (LKP) CK nutarimu 1959 m. pradžioje buvo įkurta speciali archyvinių dokumentų skelbimo redakcija. Jai vadovavo buvęs NKVD/KGB tardytojas Boleslovas Baranauskas, redakcijai ak-

vietinio pasipriešinimo ir jo organizacijų, Lietuvos Respublikos politinių institucijų veikla. KGB selektyviai parinktos archyvinės medžiagos pagrindu išleistos knygos „Žudikai bažnyčios prieglobstyje“ (1960), „Archyviniai dokumentai apie nacionalistų antiliaudinę veiklą“ (1961), „Hitlerininkų penktoji kolona Lietuvoje“ (1961), „Masinės žudynės Lietuvoje (1941–1944)“ (I ir II t., 1965 ir 1973 m.), „Hitleriniai parašutininkai“ (1966), serija „Faktai kaltina“ (iš viso 17 šios serijos knygų). Šios ir dar daugelis kitų šios redakcijos leistų knygų dar ir dabar plačiai naudojamos rašant skaudžią kar metų Lietuvos istoriją.

1062 LITHUANIA REGION

In mid-July 1941, the Committee for Jewish Affairs examined the question of transferring the Jews to a separate quarter (a ghetto). It proposed putting some of the Jews in the synagogues and also housing the others on Darius, Girėno, and Pajūrio Streets or transferring Jews to Žagare. The same meeting prepared measures for the transfer of Jewish-owned farms to Lithuanians.³ A few days later, some Jews were forced to live in the synagogues, and the remainder were relocated to a group of houses adjoining the market square. This ghetto area was guarded by the local police.

The German Security Police in Siauliai put pressure on the head of the police in Joniškis, Suckas, to complete the murder of the Jews. At some time in August 1941, two Gestapo officials from Siauliai, accompanied by other Germans, arrived in Joniškis to organize the murder of the local Jewish men. Suckas then ordered the local policemen to arrest around 150 Jewish men from the synagogue. These men were put on trucks and taken to a site 3 kilometers (3 miles) outside Joniškis in the Vilkiaitių Forest, where a large ditch had been prepared. The men were ordered to undress and had to surrender their valuables. The Jews were then shot by the Lithuanian policemen (wearing white armbands) under German supervision.⁴ After the Aktion, the clothes of the murdered Jews were brought back to Joniškis, and the participants in the Aktion gathered at the local beer garden to celebrate with alcohol. Suckas thanked his men for their "good work and sacrifices for the benefit of the Homeland."⁵

On August 24–25, 1941, another 150 Jews were transferred from Joniškis to Žagare, where they were murdered with the Jews of the Žagare ghetto on October 2, 1941.⁶ The remaining 355 Jews in Joniškis, consisting mainly of the elderly, women, and children, were killed at the end of August or in September 1941 by a Lithuanian Self-Defense squad that arrived from outside the town.⁷

A number of Lithuanian collaborators, who were active in Joniškis, were tried by the Soviet authorities after the war. Among them were Antanas Gedvilas and Juozas Suckas, who were tried in 1947.

Center for Advanced Holocaust Studies (2004); first printing in July 2005, p. 8.

Relevant documentation can be found in the following archives: GARF; LVOA (3377-55-150); and LYA (46599/3356/3; K 1-46-1257).

Alexander Kruglov and Martin Dean trans. Steven Seegel

NOTES

1. LYA, 46599/3, vol. 5, pp. 342–344.
2. Baranauskas and Rozauskas, *Masinės žudynės Lietuvoje*, vol. 2, p. 240.
3. Minutes of the Joniškis Committee for Jewish Affairs, not later than July 18, 1941, LYA, 46599/3, vol. 5, p. 18.
4. Ibid., 46599/3, vol. 1, pp. 307–313; K 1-46-1257, pp. 2–3.
5. Baranauskas and Rozauskas, *Masinės žudynės Lietuvoje*, vol. 2, p. 403.
6. LYA, 46599/3, vol. 3, pp. 63–64, testimony of of Dirlikas, as cited by Belaga, "The Fate of Jews," p. 243. See also MacQueen, "Lithuanian Collaboration," p. 8.
7. Mayor of the town of Joniškis to the mayor of the town of Žagare, September 1, 1941, in Baranauskas and Rozauskas, *Masinės žudynės Lietuvoje*, vol. 2, p. 252.

7. Ibid. Details of these murders can be found in the investigation of Zukrečiūnas, Brinklis, and others (LYA, 1356/3 verdict in the cases of Kalklauskas, Suckas, and Orlas, August 3, 1961 (LYA, 46599/3); statement of the former police man Jonas Orlas, January 25, 1961 (LVOA, 3377-55-150).

JURBARKAS

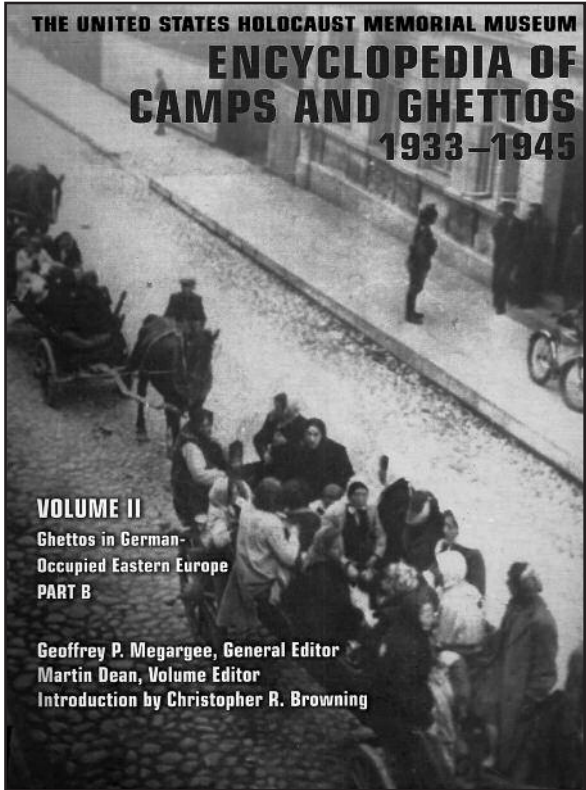
Pre-1940: Jurbarkas (Yiddish: Yurborg), town, Rasciniai apskritys, Lithuania; 1940–1941: Jurbarkas/Jurbarkas, Rasciniai, Lithuanian SSR; 1941–1944: Georgenburg, Kreis Rascinen, Gebiet Schaulen-Land, Generalkommissariat Litauen post-1991: Jurbarkas, rajonas center, Tauragės apskritys, Republic of Lithuania

Jurbarkas is located 72 kilometers (45 miles) west-northwest of Kaunas and 120 kilometers (75 miles) west of Vilnius, whom 1,319 (29.7 percent) were Jews, although other sources put the number of Jews at about 2,000 or more.¹

Following the annexation of Lithuania by the Soviet Union in 1940, all large companies and banks were taken over by the state, and Jewish cultural and political organizations were banned. In mid-June 1941, the Soviets deported at least 60 people from Jurbarkas, including several Jewish families (almost half of those deported).²

In 1941, the town was only 10 kilometers (6 miles) from the border with Germany. On the morning of the German invasion of Lithuania, June 22, the German army marched into the town. A local government was established immediately. The German military commandant (Ortskommandant), Hauptmann Bazar, announced that the mayor had to obey his orders and that acts of sabotage and plundering would be punished.

SOURCES: The main published source used for preparing this entry is "Joniškis," by Arūnas Bubys, "The Fate of Jews in Siauliai and the Siauliai Region," in Irena Guzenberg and Jevgenija Sedova, eds., *The Siauliai Ghetto: Lists of Prisoners, 1942* (Vilnius: Valstybinis Vilniaus Gėseno Jydiz muziejus, 2002), pp. 242–243. Additional information on the persecution and murder of the Jews of Joniškis can be found in the following publications: B. Baranauskas and E. Rozauskas, eds., *Masinės žudynės Lietuvoje (1941–1944): Dokumentų rinkinys*, vol. 2 (Vilnius: Leidykla "Mintis" 1973), pp. 231, 240, 252, 403; "Joniškis," in Dov Levin and Yosef Rosin, eds., *Pinkas be kibit: Encyclopedia of Jewish Communities: Lithuania* (Jerusalem: Yad Vashem, 1996), pp. 339–340; and Michael MacQueen, "Lithuanian Collaboration in the Final Solution: Motivations and Case Studies," in *Lithuania and the Jews: The Holocaust Chapter: Symposium Presentations* (Washington, DC: United States Holocaust Memorial Museum,



Jungtinių Amerikos Valstijų Holokausto muziejaus leidinys: „Encyclopedia of Camps and Ghettos 1933–1945. T. 2, dalis B – Getai Vokietijoje – okupuotoje Rytų Europoje“.

tyviai talkino KGB operatyvinių darbuotojų grupė, atrinkinėjusi KGB saugomus archyvinius dokumentus, daiktinius įrodymus, rinko ir sistemino archyvinę medžiagą, atskleidžiančią „nacionalistų veiklą“, skelbė dokumentus, kompromituojančius pasipriešinimo dalyvius ir Laivės kovotojus, partizanus. Vien šiais tikslais 1959–1960 m. respublikiniuose laikraščiuose KGB duomenimis buvo paskelbta per 452 straipsniai, dokumentinės apybraižos, kuriose neigiamų faktų pagrindu buvo niekinama antiso-

Leidinio 1062 psl. skirtas Joniškiui ir Jurbarkui su nuoroda į B. Baranausko ir E. Rozausko Lietuvoje 1973 m. išleistą dokumentų rinkinį.

Pavyzdys. Autorių kolektyvo JAV Holokausto muziejaus 2012 m. leidinys „Encyclopedia of camps and Ghettos 1933–1945“ 2 tomo 1032–1157 psl. skirti Lietuvai, jos miesteliams ir vietovėms ir ten įkurtų žydų getų ir lagerių istorijai aprašyti. Įdomu tai, kad leidinyje plačiai naudojama ir Lietuvai nusikaltusių, NKVD liūdnai pagarsėjusių lietuvių tautos budelių paruoštos ir redaguotos knygos, dokumentai ir šaltiniai. Šioje enciklopedijoje NKVD tardytojų – Eusiejaus Rozausko ir Bronislovo Baranausko – knygos kaip pirminiai šaltiniai panaudoti net 82 kartus, tuo tarpu šiuolaikiniams Lietuvos mokslininkams, besispecializuojantiems to laiko istorijoje, dėmesys gerokai mažesnis: A. Bubnio tyrimais pasiremta 35 kartus, o A. Eidinto – tik apie 20 kartų. Ne mažesnį nusistebėjimą kelia tai, kad, atrodo, šios ir panašios

Relevant documentation can be found in the following archives: GARF; LCVA; LYA (e.g., 3-46-1211, 3-46-1258, 3-46-3397/3); RGVA (500-1-25); TsGAMORF (52/11302/244); USHMM (RG-02.170); and YVA (e.g., M-1/E/585, 1207, 1620).

Alexander Kruglov and Katrin Reichelt trans. Steven Seegel

NOTES

1. Baranauskas and Rozauskas, *Masinės žudynės Lietuvoje*, vol. 2, p. 307.
2. Head of Kreis Police in Ukmergė to Police post commanders, July 23, 1941, published in *ibid.*, pp. 294–295.
3. TsGAMORF, 52/11302/244, p. 307, Akt, Vil'komir, July 18, 1944.
4. *Naujoji Lietuva*, August 5, 1941, as cited by Neringa Letytė-Gustaitienė in Levinson, *The Shoah (Holocaust) in Lithuania*, p. 70.
5. Baranauskas and Rozauskas, *Masinės žudynės Lietuvoje*, vol. 2, p. 307.
6. USHMM, RG-02.170, "The Story of the Jews of Vilkomir," November 24, 1948.
7. RGVA, 500-1-25, report of Einsatzkommando 3, December 1, 1941.

Buvusių NKVD tardytojų E. Rozausko ir B. Baranausko pavardės nurodomos kaip pirminiai šaltiniai, ruošiant enciklopediją.

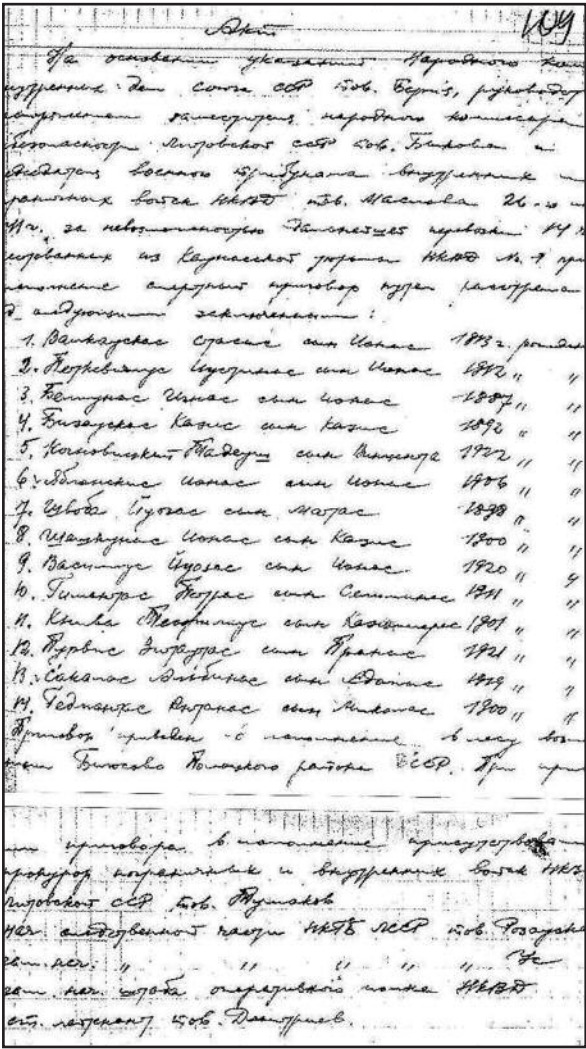
knygos kaip tyrimų kelrodys yra J. Noreikos-Generolo Vėtros anūkei Silvijai Foti, rašančiai knygą apie savo senelį, ir jos pačios seneliui keliamus kaltinamus dėl nusikaltimų žmogiškumui. Čia vertėtų priminti, kad B. Baranauskas dar 1940–1941m. buvo paskirtas Šiaulių apskrities NKVD viršininku, o vėliau tapo ir visos Lietuvos NKVD viršininko pavaduotoju. Taip pat yra žinoma, kad E. Rozauskas asmeniškai dalyvavo tardant J. Noreiką ir jo bendražygius bei daugelį kitų Lietuvos patriotų.



E. Rozauskas – NKVD tardytojas.

NKVD nusikaltėlių paruošti šaltiniai klaidina tarptautinius istorikus

Vertėtų prisiminti kiek konkrečiau šių nusipelnusių sovietų Lietuvos „kultūros ir švietimo“ veikėjų darbus ir jau visiems primirštas šių veikėjų pareigas.



E. Rozausko ranka surašytas mirties bausmės vykdymo miške prie Bigosove (Baltarusija) aktas, 1941 m. birželio 26 d. Kopija iš knygos „Lietuvos žvalgyba XX a. viduryje ir antroje pusėje“. Aut. Severinas Vaitiekus, Vilnius, 2018., psl. 226.

Kijeve gimęs ir 1921 m. į Lietuvą imigravęs Eusiejus Rozauskas (Ovsiej Rozovskij), nuo 1935 m. veikęs nelegalioje LKP, 1936 m. buvo Lietuvos valstybės saugumo organų suimtas už antivalstybinę veiklą. Pirmosios sovietų okupacijos metais jis tapo NKVD tardymo viršininku, vėliau – NKGB ypač svarbių bylų tardytoju. Pasak istoriko Arvydo Anušausko, jau iki 1940 m. rugpjūčio 17 d. „E. Rozauskas buvo išplėšęs 70 kalinių ‘prisipažinimus’“. Ir tai buvo tik jo sadistinės veiklos pradžia. 1941 m. birželio 26 d. E. Rozausko ranka surašytu nuosprendžiu įvykdyta mirties bausmė miške prie Bigosovo (Baltarusija) 26 iš Lietuvos kalėjimų konvojuojamiems politiniams kaliniams.

Nukelta į 15 psl.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

Darius Bliznikas MD SC
Ear, Nose and Throat • Allergy



7110 West 127th st. Ste 210 708-586-2212
Palos Heights IL 60463 www.palosent.com

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elmhurst: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
Libertyville: 847-984-2500
www.illinoispain.com

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA – AKINIAI
2701 W 69 th St., Chicago, IL
5706 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
963 N. 129th Infantry Dr. #110
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. SIMONA ŽILIŪTĖ
Dantų gydytoja

perėmė dr. Petreikytės kabinetą.
Laukiami ir seni, ir nauji pacientai.
9055 S. Roberts Road,
Hickory Hills, IL

Tel. 708-598-4055

Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJASKAS

Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS

Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS

Dantų gydytoja
11739 Southwest Hwy,
Palos Hts, IL 60463
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

DR. DAIVA BIDVA

Dantų gydytoja
950 York rd. #110
Hinsdale, IL 60521
Tel. 708-485-2828

SKELBIMAI

773-585-9500

DR. DALIA JODWALIS

Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

REMKIME DRAUGO FONDĄ

Nuo 1992 metų Draugo fon-
das padeda išlaikyti mūsų lie-
tuvišką, katalikišką „Draugo“
laikraštį. Prisiminkite Draugo
fondą savo testamente. Kele-
tas stambesnių palikimų už-
tikrins „Draugo“ laikraščio gy-
vavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500



- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę – www.racinebakery.com

autotradeusa
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com



PADEDAME
SURASTI,

IEŠKO DARBO

NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus
Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Siūlome pigiausias skrydžius visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ
VYTIS TOURS



www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2020 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus 2020 m.
Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite

www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas

Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net



tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

15-os advokatų komanda | Ilgametė patirtis | Lietuviškai kalbantys profesionalai



Nekilnojamas turtas
—
Įmonių ir komercinė teisė
—
Paveldėjimo teisė JAV ir Lietuvoje
—
Atstovavimas teismuose

BOODELL & DOMANSKIS, LLC

Adomas Siudika
Teisininkas
(312) 938-4909
asiudika@boodlaw.com

Audra P. Karalius
Advokate
(312) 219-8540
akaralius@boodlaw.com

A. Rimas Domanskis
Advokatas
(312) 540-1075
domanskis@boodlaw.com

Dainius R. Dumbrys
Advokatas
(312) 938-4905
ddumbrys@boodlaw.com

One North Franklin,
Suite 1200
Chicago, IL 60606
Fax: (312) 540 1162
www.boodlaw.com

REAL ESTATE

**FIRST RATE
REAL ESTATE**

4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886
E-mail: ausra.padalino@gmail.com



Aušra Kriščiūnaitė Padalino
Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai

 Patirtis – daugiau nei 35-eri metai

PERKA

**BRANGIAI PERKU
GINTARO DIRBINIUS
IR GINTARO GRYNUOLIUS.**
tel. 708-603-5494

www.draugas.org

PASLAUGOS

**PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ**
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

SIŪLO DARBĄ

**Reikalingas sandėlio
darbuotojas pilnai darbo dienai
pakavimo skyriuje.**
tel. 708-930-5290

**Reikalingas sandėlio darbuotojas
pilnai darbo dienai automobilių
pakrovimui į konteinerius.**
Būtinai legalus statusas
(dokumentai), pageidautina
darbo su krautuvu patirtis.
tel. 708-907-3005



POWER PLANT SERVICES

Melrose Park, IL Power Plant Services ieško patyrusių
CNC staklininkų
(Computer Numerical Control Machinists).
Darbas dviem pamainomis.
Pasirašius darbo sutartį –
1 000 dol. bonusas! (vienkartinė premija)
Kreipkitės į **Vince Tallarico**
el. paštas: **vtallarico@ppsvcs.com** **tel. 708-514-0751**
tinklapis: **www.ppsvcs.com**

**Power Plant Services is hiring experienced
CNC Machinists
for first and second shift job openings.**
\$1000 signing bonus!

**SUBSCRIBE
Receive
BOTH!
ONE YEAR
DRAUGAS NEWS
12 ISSUES**

**LITHUANIAN
HERITAGE
6 ISSUES**

**\$45 mailed
\$30 internet
only**

DRAUGAS NEWS
LITHUANIAN WORLD WIDE NEWS IN ENGLISH

**My Paper – My Friend
My link to LITHUANIA!**
 **www.draugas.org/news**

**LITHUANIAN
HERITAGE
MAGAZINE IN ENGLISH**
A supplement mailed separately



BENDRAUKIME!
www.facebook.com/draugolaikrastis

3	1	8	7	2	5	4	6	9
7	9	2	6	1	4	5	8	3
4	6	5	9	8	3	7	2	1
9	2	3	1	4	7	8	5	6
1	4	6	2	5	8	9	3	7
8	5	7	3	6	9	1	4	2
5	3	9	8	7	6	2	1	4
6	8	1	4	9	2	3	7	5
2	7	4	5	3	1	6	9	8

9 + 8 + 7 = 24

4	9	5	6	3	8	2	1	7
7	3	1	5	2	9	6	8	4
8	6	2	4	1	7	3	5	9
9	8	3	1	6	2	7	4	5
1	5	6	7	9	4	8	3	2
2	7	4	3	8	5	1	9	6
5	2	9	8	7	3	4	6	1
3	1	7	9	4	6	5	2	8
6	4	8	2	5	1	9	7	3

3 + 4 + 4 = 11

„Draugo“ sudoku Nr. 148
išsprendė ir mums atsakymus atsiuntė:
Vytas Nenorta, Los Angeles, CA
Romutė Juška, Darien, IL
Nuoširdžiai dėkojame sprendėjams.
Jūsų sprendimų atsakymų lauksime paštu:
„Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589
arba el. paštu – **skelbimai@draugas.org** ir **faksu: 773-585-8284.**

Vieta, kur susitinka JAV lietuviai
DRAUGAS
Seniausias lietuviškas laikraštis pasaulyje
Leidžiamas nuo 1909 m.
Sužinokite vienas apie kitą
Susipažinkite su lietuviška veikla – nuo vandenyno iki vandenyno
XXI a. „Draugas“ – laikraštis jums!

NAUJIEMS PRENUMERATORIAMS
metams – 110 dol. pusmečiui – 65 dol.
internetinė (pdf) metams – 99 dol. 3 mėn. – 30 dol.

Siunčiu _____ dol.
Vardas, pavardė _____
Adresas: _____
Miestas _____ valstija _____ zip _____
Čekį siųskite:
**DRAUGAS, 4545 W. 63rd. St.,
Chicago, IL 60629**
Tel. 773-585-9500 **www.draugas.org**

Paremkite DRAUGAS FOUNDATION apsipirkdami amazon smile

I ŽINGSNIS.
SUSIEKITE SAVO
amazon.com PASKYRĄ
SU
**DRAUGAS
FOUNDATION**
PELNO NESIEKIANČIA
ORGANIZACIJA.
Prisijunkite per
smile.amazon.com
ir paieškoje suveskite
**DRAUGAS
FOUNDATION.**
Šį veiksmą pakanka
atlikti tik vieną kartą!

II ŽINGSNIS.
PAKEISKITE VISAS
ŽYMELES
(bookmarks)
IŠ amazon.com Į
smile.amazon.com
KASKART
apsipirkdami Amazon
internetinėje
parduotuvėje įsitikinkite,
kad jungiantės per
smile.amazon.com,
o ne
www.amazon.com
Jums jungiantis ir
apsiperkant per
www.amazon.com, Jūsų
parama DRAUGO
NEPASIEKS.

Jeigu jau apsipirkote AMAZON
internetinėje parduotuvėje
jungdamiesi per
smile.amazon.com,
ir kaip paramos gavėją nurodėte
**DRAUGAS
FOUNDATION,**
perkant kitus kartus, Jūsų
parama jau automatiškai
pasieks mus.



Baigėsi PLB ir Seimo komisijos žiemos sesija

Atkelta iš 10 psl.

Be to, Lenkijoje vykstanti švietimo reforma ne visais atžvilgiais į gerą išėjo lietuviškoms mokykloms.

Iš A. Staskevičiaus pranešimo galima susidaryti įspūdį, kad Lenkijos lietuvių švietimui tikrai trūksta Lietuvos institucijų dėmesio ir pagalbos. Lietuvių kalbos besimokančių vaikų skaičius sumažėjo ketvirtadaliu. To priežastimi įvardijama gyventojų migracija į kitus Lenkijos miestus, o pirmiausia – į Suvalkų miestą ieškant darbo. Suvalkuose pagrindinės lietuviškos mokyklos jau nebelikę. Tačiau įsteigtas lietuviškas vaikų darželis. Anot A. Staskevičiaus, Lenkijos lietuvių vaikų švietimo ir ugdymo kelias eina „vingiuotai“ – jei vienur tas kelias pagerėja, tai kitur tampa mažai naudojamas.

Mokinių skaičius mažėja kasmet – pagrindinė Lenkijos lietuvių problema. Lenkijos švietimo sistema reikalauja bent minimalaus mokslieivių skaičiaus mokyklose ar klase, o tai padaryti kasmet sekasi vis sunkiau.

Bet kalbant apie kultūrinę veik-

lą, čia padėtis visai kitokia – daug optimistiškesnė, nei švietimas ir ugdymas. „Turime kuo pasidžiaugti“, – sakė Lenkijos LB atstovas Aidis Staskevičius.

Lapkričio 18–21 d. posėdžiavusi Seimo ir PLB komisija baigiamojoje spaudos konferencijoje pristatė rezoliucijas:

„Dėl gimimu įgytos Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo“;

„Dėl rengiamos 2021–2030 m. nacionalinės pažangos programos“;

„Dėl tautinės tapatybės ugdymo“;

„Dėl etninių žemių lietuvių padėties“.

„Parlamentinė komisija dirbanti kartu su diaspora – tai unikalus parlamentinės demokratijos pavyzdys“, – sako komisijos pirmininkas A. Vinkus, džiaugdamasis, kad „tikrai pavyksta išspręsti daug globalaus pasaulio diktuojamų iššūkių ir problemų bendradarbiaujant su lietuvišiais visame pasaulyje“.

Į kitą posėdžių sesiją Seimo ir PLB komisija planuoja susirinkti 2020 m. kovo mėnesį.

Sausio 13-ąją žuvusiojo sūnus: M. Gorbačiovas turi atsakyti teisme

Atkelta iš 3 pl.

Tų įrodymų yra pakankamai daug, kad M. Gorbačiovas bent jau nestabdė tų sausio 11–13 karinių veiksmų Lietuvoje. Priešingai, prabėgus mėnesiui, ar daugiau, jis apdovanojo ir paaugštino vieną iš tų žudynių organizatorių.

O kokia buvo teismo reakcija į papildomus jūsų prašymus?

Kita mūsų veiksmų linija buvo pačiame teisme, kai buvo nagrinėjama byla dėl 66 žmonių atsakomybės už 1991 metų sausio įvykius Vilniuje. Tada paprašiau teismo, kad jis iškviestų M. Gorbačiovą liudyti. Keistai atrodo, kai yra kaltinami žmonės, tokie, kaip Dmitrijus Jazovas, kuris tuo metu buvo Sovietų Sąjungos gynybos ministras ir visokie kiti vadai, tačiau toje byloje visai nefigūruoja M. Gorbačiovas. Tarsi tie vadai veikė savarankiškai, o M. Gorbačiovas buvo „nė prie ko“, nežinojo, kas tuo metu vyksta Lietuvoje. Teismas sutiko išsiųsti kvietimą M. Gorbačiovui, kad šis atvyktų liudyti byloje dėl nusikaltimų žmogiškumui. Kaip ir buvo galima nujausti, M. Gorbačiovas nesutiko dalyvauti. Bet labai svarbu, kad jis buvo pakviestas.

Ar jūs pats tuose teismų posėdžiuose dalyvavote epizodiškai, ar nuolatos sekėte įvykius?

Bylos eigą stebėjau nuolatos, dalyvavau tikrai nemažai posėdžių, ypač bylos nagrinėjimo pradžioje. Bet tie posėdžiai vyko labai ilgai, apie trejus metus, tai labai sudėtinga buvo nuolat dalyvauti. Aš labai stengiausi juose kuo daugiau dalyvauti. Kol vyko liudytojų ir nukentėjusiųjų apklausa, tai žmonės dar ateidavo į tuos teismo posėdžius, kuriuose turėjo dalyvauti. Tačiau vėlesniuose posėdžiuose iš 500 nukentėjusiųjų dažniausiai būdavau vienintelis, kuris ateidavo į bylos svarstymą. Manau, kad daugeliui tų žmonių, kurie yra nukentėję, yra per daug sunku ir skaudu apie tai vėl galvoti ir kalbėti.

Paminėjote, kad buvo 500 nukentėjusiųjų. Jūs – vienas iš jų. Kaip jūs jaučiatės dabar, kai po šių baisių įvykių praėjo 28-eri metai. Ar jūsų šis noras, kad būtų įvertintas teisiniu būdu M. Gorbačiovo elgesys, yra teisybės vardan kaip Lietuvos piliečio, ar kaip sūnaus, kuris tuo metu neteko savo tėvo? Ką jums asmeniškai reiškia ši sunki kova, kuri nežinia, kaip baigsis?

Sausio 13-osios įvykiai paveikė – be abejonės. Nukentėjusiems žmonėms – daug jų jau mirusių – tai skauda tema, apie kurią sunku kalbėti. Aš radau advokatą, todėl turėjau profesionalią pagalbą, mano, kaip psichologo, išsilavinimas man taip pat padėjo, kad galėjau pradėti kalbėti apie savo patirtį, imtis veiksmų ir aktyviai

spręsti tą situaciją. M. Gorbačiovo atsakomybė svarbi ne tik man, kartais sutinku nepažįstamų žmonių, kurie sako: kaip gerai, kad keliamas tas klausimas.

Jau tik pradėjus jį kelti buvo aišku, kad didelės sėkmės nereikia tikėtis, kad tai bus sudėtingas procesas. Bet man atrodo, jog pavyko bent jau tiek, kad nuolat buvo „judinama“ ta tema dėl M. Gorbačiovo atsakomybės. Apie tai buvo rašoma ne tik Lietuvos, bet ir Rusijos bei tarptautinėje žiniasklaidoje, diskutuojama viešoje erdvėje. Berods 2011 metais mane pakvietė pasisakyti per iškilmingą Seimo posėdį sausio 13 dieną – išsakiau savo mintis.

Tą dieną aš padariau dar vieną veiksmą: išsiunčiau laišką į Nobelio taikos premijos komitetą, prašydamas atšaukti Nobelio taikos premiją M. Gorbačiovui. Į tą savo laišką gavau atsakymą, kad tokios procedūros nėra. Bet jau buvo iškeltas toks klausimas, kad taikos premija neturėtų priklausyti žmogui, atsakingam už žmonių žudynės.

Dabar, kai žiūriu į tą teisingumo paieškos procesą, tai iš vienos pusės džiaugiuosi, kad Lietuva padarė labai daug, kad šis nusikaltimas būtų ištirtas, kad būtų įvardinti asmenys, kurie nusikalto, kad šie žmonės būtų teisiami. Panašios žudynės, už kurias atsakinga Sovietų Sąjunga, organizavusi šią agresiją, 1989 metais vyko Tbilisyje, 1990 metais – Azerbaidžane, Baku, o 1991 metais Vilniuje. Gruzijoje ir Azerbaidžane iki šiol dėl tų nusikaltimų, kaip suprantu, nevyko jokių teismo procesų. Matau tas Lietuvos pastangas ieškoti tiesos ir vertinu. Bet man atrodo yra nepakankama tai, kas padaryta. Nežinau, koks mano kovos motyvas, kaip jį paaiškinti. Bet jaučiu, kad tai neatsakomi ir apeinami svarbūs klausimai, todėl pats bandau juos kelti ir ieškoti atsakymų.

Kaip suradote galimybę ir nusprendėte pabandyti šį M. Gorbačiovo atsakomybės klausimą kelti JAV?

Aš pradėjau gilintis, kaip pasaulyje sprendžiami atsakomybės už nusikaltimus žmogiškumui klausimai. Kas gali tuos nusikaltimus įvertinti? Kur dar juos galima kelti? Į tai gilinuosi ir bandau išsiaiškinti galimybę per Amerikos teismą kalbėti apie M. Gorbačiovo atsakomybę. Kol kas dar tik pradėjau aiškintis su teisininkais, išmanančiais tarptautinę teisę. Man reikia teisinės pagalbos, kad galėčiau susigaudyti, kaip galima kreiptis į JAV teismą. Todėl ieškau ir bandau kalbinti žmones čia, Amerikoje, bandau susipažinti su specialistais, klausiti patarimo tų, kurie išmano JAV teisinę sistemą.

Norėčiau susipažinti su JAV Lietuvių Bendruomenės atstovais. Gal ir nieko čia nepavyks, nes užduotis yra beveik neįmanoma. Bekalbėdamas su jumis, prisiminiau iliuzionisto David Copperfield patirtį, kurią jis pasakojo per savo pasirodymus. Kai jis vaikystėje patyrė nesėkmių ir nusprendė atsisakyti savo bandymų kurti triukus, išmetė savo iliuzionisto reikmenis, jo tėtis viską surinko, atnešė, sudėjo ant sūnaus stalo ir parašė trumpą laiškėlį: „Siek neįmanomo“.

Man atrodo, kad tai, ką aš bandau pasiekti, yra beveik neįmanomas dalykas, bet vis vien bandau. Jei yra bent maža dalis tikimybės, kad pavyks, tai ir siekiu.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos 708-907-3000

Sekite savo siuntas: AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas: 8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave. Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Euras Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. W. End St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0330

Real Estates
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Gales Caves
6501 N. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave. Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankievičienė
Adresas: 2711 W. 71 st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Grand Duke's Restaurant
980 75th St. Downers Grove, IL 60516
Tel: 708-394-5622

Dolyka
5050 N. Cumberland Ave. office 21-v, Norridge, IL 60706
Tel: 773-600-2727

Šiuo metu jau surinkinėjame siuntas Kalėdoms!

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com



Member
FDIC

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

Kodėl šmeižiama Lietuva ir jos didvyriai?

Atkelta iš 11 psl.

1960 m. E. Rozauskas tapo Archyvų valdybos prie LTSR Ministrų tarybos viršininku, 1970 m. kartu su jau minėtu žiauriu enkavedistu B. Baranausku išleido knygą anglų kalba „Documents Accuse“. Knyga tapo pagrindiniu šaltiniu Amerikos istorikams, kurie rašė apie holokaustą Lietuvoje. Veikalas



Boleslovo Baranausko portretas, 1950 m.

taip pat tapo svarbiu šaltiniu OSI imigracijos bylose prieš Amerikos lietuvių, kurie buvo kaltinami kolaboravimu su naciais. Washingtono Holokausto muziejaus interneto svetainėje ši sovietinės propagandos ir dezinformacijos tikslais išleista knyga iki šiol pristatoma kaip „istorinių dokumentų šaltinis“. Ten pat rasime nuorodas ir į kitas minėtų autorių knygas, paruoštus dokumentų rinkinius. Daugelyje užsienyje leistų knygų, susietų su holokausto įvykiais Lietuvoje, šis asmuo pristatomas kaip dirbęs „Security Service“, mandagiai nutylint jo nusikaltamą veiklą NKVD organuose ir dalyvavimą žmonių žudymuose ir sovietų valdžios vykdomuose trėmimuose. E. Rozauskas gyveno Vilniuje, gražiame sostinės kampelyje, Algirdo gatvėje Nr. 18-2, puikiame bute. Apie 1983 m. išvyko į Maskvą, vėliau, mėtydamas pėdas, tikėtina, į Izraelį, kur nuo seno gyveno visa jo šeima ir artimieji.

Antrasis KGB šaltinių sudarytojas turi ne mažiau įspūdingesnę biografiją ir praeitį. Boleslovas Baranauskas savo antivalstybinę antilietuvišką veiklą pradėjo dar Pirmojoje Lietuvos Respublikoje. Kaip užgrūdintas komunistas pagrindininkas jau 1940 m. paskiriamas NKVD Šiaulių apygardos viršininku, vėliau paskirtas į dar aukštesnes pareigas – tapo LSSR valstybės saugumo liaudies komisaro pavaduotoju. Vėliau, kaip jau buvo pastebėta, tapo specialios komisijos vadovu, besi-

rūpinusiu Lietuvos patriotų kompromitavimu ir šmeižimu. 1978 m. liepos 19 d. Vilniuje prie namo A. Mickevičiaus g. Nr. 20), kuriame 1944–1975 m. gyveno šis „nusipelnęs“ enkavėdistas buvo atidengta jo atminimui skirta memorialinė lenta. Beveik nėra abejonių, kad šių dienų įvykiai, išskylantys dėl Škirpos, Ramanausko, J. Noreikos-Gen. Vėtros yra šių veikėjų paskleisto melo ir šių asmenų aktyvios veiklos pasekmė.

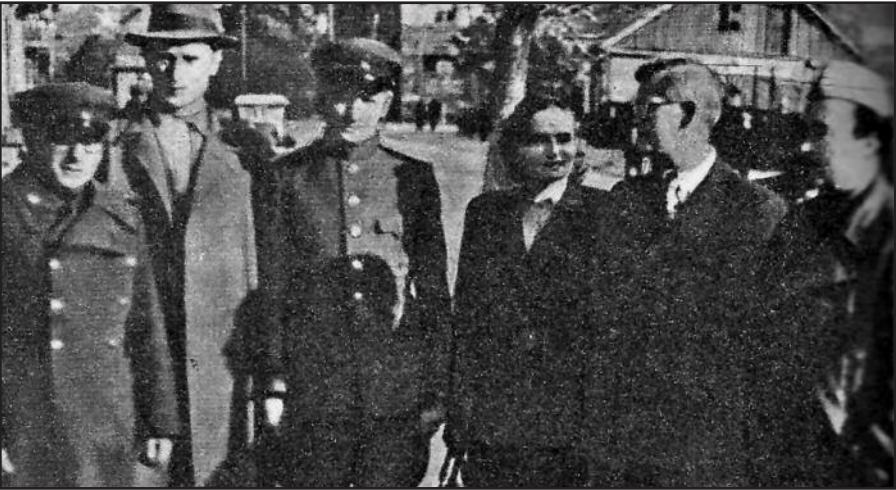
Nejauku būtų pamąstyti, kad šiuolaikiniai rimti tyrėjai taip nuolankiai ir plačiai platintų kokių nors nacių nusikaltėlių sudarytus dokumentų rinkinius ir priimtų juos kaip pirminius patikimus šaltinius, kaip kad jie priima šių NKVD ir KGB nusikaltėlių paskleistą melą. Daugelyje demokratinio pasaulio šalių teisinėje praktikoje galioja principas: jei liudytojo rankos yra kruvinos, jo liudijimai teisme yra bereikšmiai. Bet kuris nusikaltėlis yra linkęs savo nusikaltimus slėpti, mėtyti pėdas, klaidinti, o dažnai ir visai nekaltiems žmonėms prikabinti savo nuodėmes. Šiuo Lietuvos atveju kaip tik ir matome tą KGB nusikaltėlių primetamą metodą. Sunku suvokti, kodėl okupacinių represijų vykdytojai, dalyvavę Lietuvos žmonių žudynėse, yra priimami kaip rimti tyrėjai-mokslininkai, nusipelnę archyvų darbuotojai, o jų sudaryti dokumentų rinkiniai iki



LTSR Komunistų partijos mokslinių tyrimų koordinavimo tarybos posėdis 1971 m. B. Baranauskas – kairėje stalo pusėje antras iš kairės. Nuotrauka iš knygos: Boleslovas Baranauskas. Raštai. Vilnius 1983 m.

šiol pristatinėjami kaip neginčytini pirminiai „istorijos šaltiniai“. Kiek dar leisime šitiems KGB falsifikatoriams klaidinti pasaulio istorikus ir tyrinėtojus?

Bus daugiau



B. Baranauskas (su NKVD uniforma pirmas iš kairės) išvaduotame nuo vokiečių Kaune 1944 m. Šalia B. Baranausko stovi sovietiniai veikėjai: J. Šimkus, J. Vosylius, M. Marcinkevičienė, A. Venclova, J. Marcinkevičius. Nuotrauka iš knygos : Boleslovas Baranauskas. Raštai. Vilnius 1983 m.

A † A
ELLA BARTMIN
(ELA BARTMINAITĖ)

Gailestingasis Viešpats Dievas lapkričio 21 d. pasišaukė savo mylimą dukrą į Amžinosios Ramybės namus.

Ela gimė 1933 m. rugpjūčio 22 d. Urvinių kaime, Tauragės apskrityje Martyno Bartmino šeimoje.

Anksti neteko mamos. Karo audros nubloškė šeimą į Vokietiją, iš kur Ela su tėvu 1952 m. gegužės mėnesį atvyko į New Yorką. Į Čikagą šeima persikėlė tų pačių metų spalį.

Lapkričio 25 d., pirmadienį, nuo 4 val. p. p. iki 8 val. v. velionė bus pašarvota Kosary laidojimo namuose, 9837 S. Kedzie Ave., Evergreen Park, IL 60805. Pamaldos vyks 7 val. vakaro.

Lapkričio 26 dieną, antradienį, Ziono Lietuvių liuteronų bažnyčioje (9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453) lankymas nuo 9 iki 10 val. r., laidotuvių pamaldos – 10 val. ryto. Laidojama bus Betanijos kapinėse.

Vietoj gėlių prašome skirti atminimo aukas Ziono lietuvių liuteronų bažnyčiai – Zion Evangelical Lutheran Church.

Liūdintys parapijiečiai

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

Žymenį

„Geriausios laidojimo paslaugos“

Southtown suteikė

Palos-Gaidas
FUNERAL HOME

11028 S. Southwest Hwy. Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410 www.palosgaidasfh.com



„Sugar Mountain“ –
Eglės Juodvalkės knyga anglų kalba

50 metų besitęsianti cukraligė, dvi kasos persodinimo operacijos, trys inkstų persodinimo operacijos ir labai sunki širdies operacija – kliūtys gyvenimo kely. Bet gyvenimas tęsiasi. Autentiškumas ir tikrumas yra šios šėkspyrinio masto dramos sudedamoji dalis. Ji siekia aktorės karjeros ir autostopu keliauja per Europą – nuo Stratford-on-Avon iki Dubrovniko. Ji neieško El Dorado, ji su juo susipažįsta. Tai šiuolaikinis pasakojimas apie lietuvių moters jausmus ir jausmingumą, nuspalvintas amerikietišku pentimento. Pasakojimas apima Graikijos salas, apsuptas žydro Egėjo jūros mėlio, akistatą su žirafomis ir drambliais Afrikos savanoje, santuoką Paryžiaus Mairie du 11e arrondissement, su rūkytos anties kaulais, nuplautais Margaux vynu ir pėdsakais, vedančiais į atelje prie Pont du Sèvres. Ji betarpiškai patiria komunizmo žlugimą ir tyrinėja pasaulį nuo „Velnio nosies“ Ekvadoro Anduose, Didžiosios kinų sienos, iki Melbourne ir Cape Towno. Kraujo tyrimai perspina su Dorothy Sayers detektyvais, o širdies, pulso, plaučių ir kraujo spaudimo rodikliai įsiterpia į Laurence Sterne „The Life and Opinions of Tristram Shandy, Gentleman“. Kovotoja kariauja su tuo, kas matoma ir apčiuopiama, bet taip pat su tuo, kas nepažįstama, nematoma ar pasimetę žvaigždėse.

Henryk Skwarczynski

Knygą galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – 20 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.)
Teiraukitės tel. 773-585-9500.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Kitą savaitę išeis du „Draugo“ numeriai** – antradienio ir šeštadienio. Linkime visiems malonios Padėkos dienos.

■ **Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapija išsikelia į naują šventovę.** Pirmosios pamaldos naujoje šventovėje įvyks gruodžio 8 d. 11:30 val. r. – įprastu laiku ir toliau vyks kiekvieną sekmadienį. Naujasis adresas: Lithuanian Evangelical Lutheran Home Church (St. John), 7214 S. Cass Ave., Darien, IL 60561. Dabartinis adresas: 5129 Wolf Rd., Western Springs, IL 60558, tel. 708-567-9044, el. paštas: teviskes.parapija@gmail.com

■ **Atlantos lietuviai lapkričio 23 d. 1 val. p. p.** kviečiami į kasmetinį Atlantos lituanistinės mokyklos „Saulė“ mokinių pasirodymą ir parodą. Renginys vyks Šv. Onos katalikų bažnyčioje, Donnellan salėje (4905 Roswell Rd, Marietta, GA 30062). Ateikite ir susipažinkite su mokyklos veikla bei palaikykite „Saulės“ mokinius!

■ **Lapkričio 24 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** Vytauto Didžiojo rinktinė kviečia visus į atkurtos Lietuvos kariuomenės 100-čio paminėjimą ir susitikimą su Artūru Jakuboniū. A. Jakubonis – antrasis pasaulyje lietuvis, oficialiai pėsčiomis įveikęs Appalachian kelią (3542 km). Apie kelionės sunkumus ir nuotykius išgirsite atvykę į Šaulių namus, 2417 W. 43rd St., Chicago, IL, 60632. Renginys nemokamas. Tel. pasiteirauti: 773-875-4531.

■ **JAV Lietuvių Bendruomenės Lemon-to apylinkės Socialinių reikalų skyrius** praneša, kad trečiadienį, lapkričio 27 d., savaitinė istorinių filmų popietė neįvyks. Linkime gražiai pasiruošti Padėkos dienos pietums.

■ **Lapkričio 30 d., šeštadienį, 7 val. v. v.** sus kviečiame pasinerti į stebuklingą ir amžiną Vivaldi ciklą „Metų laikai“. Koncertas vyks Šv. Onos bažnyčioje (Saint Ann of the Dunes Church), 433 East Golfwood Rd., Beverly Shores, IN 46301. Auka – 10 dol. Koncerto lėšos skiriamos užsienio lietuviškomis bažnyčioms paremti.

■ **Jaunimo centro metinis pokylis** vyks gruodžio 8 d., sekmadienį. 1 val. p. p. – šv. Mišios Jėzuitų koplyčioje, 2 val. p. p. di-džiojoje salėje – pietūs, programa, loterija. Programą atliks solistai Agnė Giedraitytė ir Marty Matutis bei Dance Duo studijos šokėjai. Užsisakyti vietas (60 dol.) galima skambinant Mildai tel. 708-447-4501 arba Viktorijai tel. 312-493-8754. Laukiame visų.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos** (Brighton Park, IL) Kūčių šventė vyks po sekmadieninių Mišių gruodžio 8 dieną.

■ **Gruodžio 8 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** visus maloniai kviečiame į Audrės Budrytės-Nakienės Nepriklausomos Lietuvos šimtmečio poezijos popietę „Taip niekas tavęs nemylės“. Renginio metu skambės eilės ir muzika, taip pat bus rodomas Vyto Čuplinsko sukurtas filmas „Lithuania 101“. Filmą ir poezijos subtitrai – anglų kalba. Renginį organizuoja korporacija „Giedra“. Jis įvyks galerijoje „Siela“, PLC, 14911 127th St., Lemont, IL 60439. Įėjimas – 20 dol.

■ **Gruodžio 14 d., šeštadienį, vyks tradicinė Čikagos ateitininkų Kūčių agapė** su šv. Mišiomis, bendru giedojimu ir lietuviška vakariene. Kūčios vyks Ateitininkų namuose, Lemont, IL, pradžia – 4 val. p. p. Daugiau informacijos bus paskelbta prasidėjus registracijai. Kviečiame visus.



KALĖDINĖ MUGĖ
DOVANĖLĖS • MENAS
MAISTAS • GĖRIMAI • MUZIKA

GRUODŽIO 7 D.
9:00 v.r. - 3:30 v.p.p.

GRUODŽIO 8 D.
10:00 v.r. - 2:30 v.p.p.

14911 127TH ST. LEMONT, IL
LITHUANIAN WORLD CENTER
PASALIO LIETUVIŲ CENTRAS

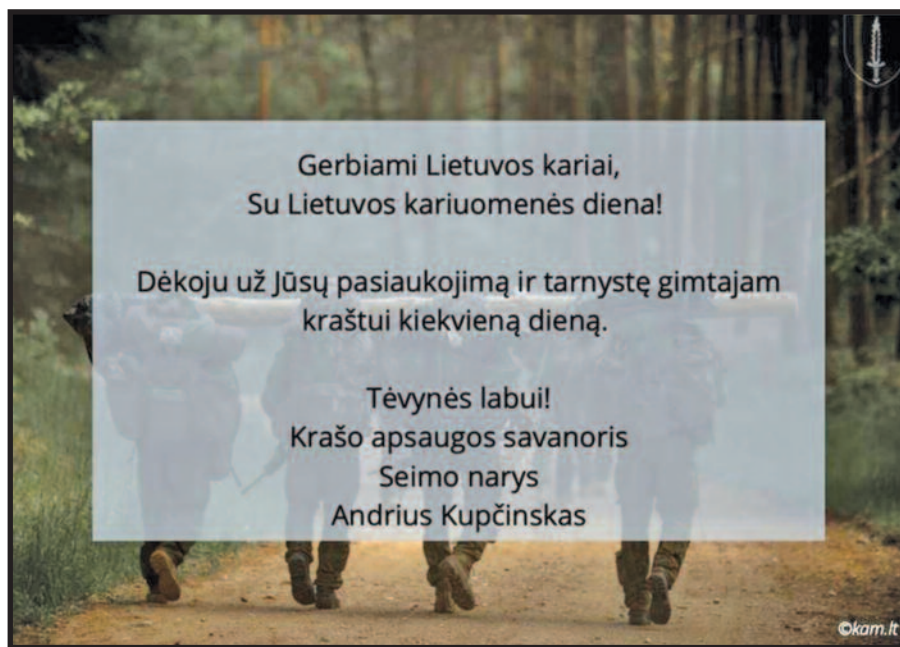
Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@midwaylegal.com

www.draugas.org

 **Pasidalinkite nuomone**
facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis



lietuvių meno ansamblis

DAINAVA

Chorinės muzikos koncertas ir
apmąstymai Advento ir
Šv. Kalėdų proga.

GIME MUMS ZODIS

DIEVO ŽODIS IŠEJO IEŠKOTI, KAS BUVO PRARASTA

šeštadienį,
2019 m. gruodžio 21 d.
7:00 v.v.

Švč. Mergelės Marijos
Gimimo bažnyčioje
6812 S. Washtenaw Ave.
Chicago, IL

BILIETAI: www.dainava.us - 800-838-3006 - Pasaulio lietuvių centre,
Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje - Pal. Jurgio Matulaičio misijoje
\$25 suaugusiems (iš anksto) - \$30 suaugusiems (koncerto dieną)
\$10 jaunimui (iki 17 metų) - (iki 9 m. nerekomenduojama)



1 YR - 2.50%
2 YR - 2.75%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org



Pasiteirauti tel. 773-585-9500
skelbimai@draugas.org